

Tavaszi

Tímár János Szent-Györgyi Albert-díjas

Nemzetközileg is elismert tudományos iskolateremtő munkásságát és egyéni kutatói teljesítményét ismerték el Tímár Jánosnak, az emberi erőforrások tanszéke professzorának a Szent-Györgyi Albert-díj odaítélésével. Az Apácai Csere János-díjas Szabó Kálmánnal együtt március 15-én alkalmából vehette át a kitüntetést.

— Egy évvel ezelőtt, amikor elnyerted a Közgazdaságtudományi Akadémiai díjat, azt mondtad, azért örülsz elsősorban, mert ezzel a szakmád, a munkagazdaságtant ismerték el. Most is így érzed?

— Nehéz „kitüntetettként” nyilatkozni. Szeretném elkerülni, hogy banalitásokat mondjak, vagy hogy álszerűnek lássanak. A Szent-Györgyi Albert-díjat a felsőoktatás terén elért nemzetközileg elismert iskolateremtő teljesítmények elismerésére alapították. Az általam 1974-től 1989-ig vezetett tanszéknek a hetvenes évek közepétől kétségkívül

nagy szerepe volt a munkagazdaságtan tudományának hazai kifejlesztésében. A tanszéken fiatalokból álló, oktatásban és kutatásban is elismert gárda jött össze, s ha ez a társaság nem nyújt olyan kiemelkedő teljesítményt az elmúlt másfél évtizedben, mint amit produkált, akkor nem kaphattam volna meg ezt a kitüntetést. A tanszék munkatársai ma önállóan megállják a helyüket, szakmai eredményeikkel részben le is hagytak engem.

— Nem lepott meg az elismerés? Manapság arra is van esély, hogy valakit elmarasztalnak korábbi teljesítményeiért, és nem megjutalmaznak érte.

— Valóban, bizonyos fokig váratlanul ért, hogy megkaptam ezt a díjat. Az elmúlt negyven évre esett felém a rom java, ebben az időszakban fejtettem ki munkásságomat. Jó jelnek tartom, ha szakmai

(Folytatás a 2. oldalon)

Kollégiumi felvétel

Tisztelt Diákok!

Aki az 1992/93-as tanévben kollégiumi férőhelyet igényel, annak az EDJB szociális támogatásokra vonatkozó szabályai irányadóak a jövedelemigazolással kapcsolatban.

Aki tehát férőhelyet igényel, feltétlenül adjon be az EDJB-irodába jövedelemigazolást.

További információ az EDJB-irodában.

Kollégiumi tanács

Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Kosárlabda-bajnokság döntője

Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem

IX., Kinizsi u. 1-7.

1992. április 12. 13. 14.

MÉRKŐZÉSEK

Április 12., vasárnap

13.00 Juhász Gyula T. F. Szeged—Bp. Közgazd. tud. Egy. női
14.30 Miskolci Egyetem—Budapesti Műszaki Egyetem férfi
16.00 ÜNNEPÉLYES MEGNYITÓ

16.30 Bp. Közgazd. tud. Egy.—Magyar Testnevelési Egy. férfi
18.00 Magyar Testnevelési Egyetem—Eszterházy TF Eger női

Április 13., hétfő

13.00 Juhász Gyula TF Szeged—Eszterházy TF Eger női
14.30 Miskolci Egyetem—Magyar Testnevelési Egyetem férfi
16.00 Magyar Testnevelési Egyetem—Bp. Közgazd. Egy. női
17.30 3p. Közgazd. tud. Egyetem—Budapesti Műszaki Egy. férfi

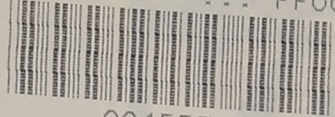
Április 14., kedd

9.00 Bp. Közgazd. tud. Egyetem—Eszterházy TF Eger női
10.30 Miskolci Egyetem—Bp. Közgazdaságtud. Egyetem férfi
12.00 Juhász Gyula TF Szeged—Magyar Testnev. Egy. női
13.30 Budapesti Műszaki Egyetem—Magyar Testnev. Egy. férfi

Pólok a nézőknek

Három pólot sorsoltak ki a nézők között azon a nemzetközi kosárlabdatornán, amelyet a Közgáz DSK szervezett április 25-26-ára, a Kinizsi utca összes tornatermébe. A nőknél és a férfiaknál egyetemünk nem profi válogatottja képviseli a magyar színeket. A nők ellenfelei: Leuven, Köln, Jyväskylä, Düsseldorf, Krakko, Varsó, Ankara, Berlin csapata. A férfiaké: Ankara, Leuven, Köln, Aalborg, Düsseldorf, Krakko, Prága, Plzen, Rotterdam csapata.

Az érdekes mérkőzések és a nemzetközi légkör kitűnő szórakozást ígér. Mindenkit szeretettel várunk a szervezők!

00455340

1992.04.10.

Fordulat a tandíj ügyében

Mint tudjuk, „Szombathely szép állomás”, s talán ez is közrejátszott abban, hogy az OFÉSZ itt tartotta március 28-29-én soros kongresszusát. A vendéglátó Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Hallgatói Önkormányzata mindent megtett, hogy emlékeztetessen a találkozó fontosságára, hogy a sajtó milyen fontosságot tulajdonított kongresszusunknak. A Gyórfy Miklós vezette tv-s stáb mellett több más újságíró is részt vett a tanácskozáson. S valóban sokan éreztük úgy, végre volt értelme eljönni. Elfogadtuk az OFÉSZ új alapszabályát, melyben a vidéki egyetemek s főiskolák jelentős térfelnyerése

figyelhető meg. Az elnökségben — amely az operatív irányító testület és a kongresszus közt létrejövő köztes véleményező és döntéshozó testület — jelentős a vidéki szerepvállalás. Kérdés, meg fogják-e tudni felelni ezeknek a vidéki intézményeknek. Azaz magyarra fordítva, minden választmányi ülésre el fogják-e jönni anynyian, hogy ne válják működésükévé a testület.

Más, lényegesebb kérdésekre áttérve, a kongresszus állást foglalt ifjúságpolitikai kérdésekben. Ma a MISZOT egyedül vallja magát az ifjúság képviselőjének, ám ennek a feladatnak története, szervezeti rendje miatt egyre kevésbé tud megfelelni. Szükség van

egy olyan új testület létrehozására, amelyben az OFÉSZ is betöltheti az őt megillető helyet (eddig ez nem volt meg) és amely az ifjúság széles rétegeinek problémáit képviseli. Természetesen szóba került a tandíj ügye is. A jó háromórás vita során ismét az volt az érzésem, hogy kevésbé az észrvek, sokkal inkább az érzelmek csaptak össze. Végül azonban a kongresszus elfogadott egy kompromisszumos javaslatot, melynek lényege a következő volt: Először is bizonyítson a kormányzat, mutassa meg, hogy miért van szükség a pénzünkre, illetve adjon garanciákat arra, hogy ez a plusz anyagi forrás a felsőoktatásban fog maradni. Másodszor a

tandíjról — az első feltétel teljesülése mellett is —, csak akkor leszünk hajlandók egyáltalán beszélni is, ha már bekövetkezett az átalakulás a magyar felsőoktatásban.

Ez a határozati javaslatom mindkét fél tetszését elnyerte. A vita után több elnökségi tag is odajött hozzám és köszönetet mondott ezért a javaslatért, mert végre alaposan átgondolták ők is, hogy mit is nyervehetnek egy ilyen alkuvál és milyen áldozatokkal járna. E határozat, úgy éreztük, tökéletesen megfelel a Hallgatói Gyűlésünk határozatainak.

(OFÉSZ-határozat a 3. oldalán.)

Rózsás Péter

A négyesnek már nem lehet örülni?

Problémafelvető funkciót látott el a március 30-i hallgatói gyűlés. Volt néhány szavazás, de amiről igazán döntött a 30-40 jelenlévő diák, arról később kiderült, hogy már rég nem probléma. Mayer Győző (III. évfolyam) azt javasolta, hogy a dékáni hivatalok kezeljék titkosan a diákoktól begyűjtött, a szociális támogatáskérelmekhez mellékelni szülői adóigazolásokat. Igazságtalan lenne ugyanis, ha a kollégiumi

felvételek elbírálásánál egyetemen csak az önkéntes alapon kiállított jövedelembevallást vennék figyelembe, míg másoknál — mondjuk a dékáni hivatalokból beszerzett — hatósági papírok információi is rendelkezésre állnának. Az indítványt a gyűlés elfogadta, ám később kiderült, hogy a kollégiumi tanács a jövő év adóigazolásokat a jövő évadigazolásokkal együtt minden kollégiumi jelentkező-

tól adóhatósági igazolást kérés családja jövedelmi helyzetéről. Ez a megoldás (is) biztosítja, hogy mindenkiről azonos típusú információ álljon a döntéshozók rendelkezésére.

Évfolyam	Évt. átlag	Min. ösztöndíj
I.	3,76	1650 Ft
II.	4,08	1400 Ft
III.	4,22	1050 Ft
IV.	4,37	900 Ft
V.	4,65	550 Ft

Ezeket az összegeket merev szabályok szerint számolják

Ezután az EDJB percei követték. A testület nevében Mészáros Ágnes (III. évfolyam) vezette elő az ideai évfolyam-állagokat és a hozzájuk tartozó minimális ösztöndíjakat:

(Folytatás a 3. oldalon.)

AZ INTERNATIONAL STUDIES CENTERRŐL

Magasabb óradíjak — sikeres vállalkozás

Szép kivitelű dossziét forgattam a minap a kezemben. Egyetemi kiadvány? Ugyanis a dosszié fedőlapján a Közgáz impozáns épülete látható. Felkapta kiderült a butétinóból, hogy itt egy vállalkozásról, az előző évi sikeres vállalkozásról van szó és ez az az ISC, Olvasóink most nem először hallanak róla. Már hirt adunk a tanév elején az International Studies Centerről, amely eddigi eredményei arra engednek következtetni, hogy itt egy olyan jelentős kezdeményezésről van szó, amiről még sokat hallani.

— De mi is az az ISC? — fordultunk kérdésünkhöz. Berács Józsefhez, az intézmény általános igazgatójához.

— A közgazdasági egyetem 1983-tól folyik angol nyelven képzés különféle programok keretében, általában kétoldali egyetemközi csereszerződés alapján. Így például a Dartmouth Egyetemről rendszeresen jönnek hozzánk diákok tanulni. A politikai változással Kelet-Európa iránt 1989-ben fokozódott az érdeklődés elsősorban a társadalomtudomány, a politika, a rendszerváltás kérdéseiben. Nagyon sok itt szervezett kurzus előadója rendszerint egyetemen kívülről jött. Sok közülük már vezető politikus. Tehát a meghatározó nem az volt,

hogy eladjuk nekik, amit mi tudunk, a biznissz vagy a közgazdaságtant, hanem az érdeklődés, a kuriozitás az, hogy van itt egy kommunista ország, ami átalakul piacgazdasággá. 1991-ben tetőzött ez az érdeklődés. Ezt követően, akik ezekért a programokért jöttek ide, azoknak a száma el kezdett csökkenni. '90-ben ezt már érezte a vezetés és akkor Zalai Ernő, akkori rektor helyettes kezdeményezésére engem kértek fel, hogy egyetem kollégákkal közösen vizsgáljuk meg, hogy lehetne eladni azt, amit mi tudunk az egyetemen a külföldi hallgatók részére angol nyelven. Tehát, ha egy külföldi diáknak van lehetősége közgazdasági, vállalatgazdasági és társada-

lomtudományi ismereteket tanulni nálunk, és van érdeklődése a nemzetköziségi iránt, akkor idejöhön Magyarországra, amely ma már nem mint egy kommunista ország jön számításba, hanem mint reprezentánsa egy régióknak. Erre alakult az ISC 1990 szeptemberében, amely magába foglalja a hagyományos kétoldali szerződéseken alapuló cseriprogramokat.

— Ennek megfelelően hogy változott az ISC programja 1991-ben?

— '91-ben elindítottuk a diplomát adó undergraduális képzést, amely a magyar főiskolai képzésnek felel meg. Számítottunk arra, hogy a hallgatóság széles körből, más nyelvterületekről, más kultúrkörnyezetből kerül hozzánk, no meg arra is, hogy a külföldi középszintű hallgatók általában alacsonyabb a magyar középszintű hallgatókénál, így a főiskolát három év helyett

négy évre terveztük. Ez idő alatt

semmiképpen sem középfokú praktikus ismereteket kívánunk nyújtani, mint általában a főiskolák, hanem olyan színteret kell produkálnunk, amelyet egyetemünk a nemzetközi elítélőkhöz tartozhat.

Itt most 20 hallgató van 8 országból. Körülbelül kétszer ennyien érdeklődtek, akik be is fizették a jelentkezési díjat, de a felvételnél kihullottak. Az a stratégiai célunk, hogy néhány év múlva olyan arányú legyen a felvételin a szórás, mint a magyar felvételinél, vagyis négyszeres-ötszörös, hogy a nemzetközileg elfogadott színvonalas képzés megvalósításának ne legyen akadálya. Végül is az első félévet mindenki elvégezte, noha erős volt a szóródás, de még senki nem hullott ki.

— Közben már készül az ISC a masterképzés bevezetésére is.

(Folytatás a 4. oldalon.)

A hallgatói véleményezés változásairól

Az alapozó képzés évfolyamain széles körű, minden kötelező és választható tárgyról kiterjedő kérdőíves felmérés vált általánossá az egyetemi reform bevezetése óta. Az első négy év után — a tapasztalatok tükrében — a hallgatói véleményezési rendszer változásai várhatóak. Az egyetem történetében a hallgatói visszajelzések szinte valamennyi formája megjelent:

— hallgatói képviselő (tanszékeken is)
— hallgatói fórum
— kérdőíves felmérés (tömeges véleménynyilvánítás)

legvitatottabb pontja az oktatók hallgatói minősítése.

Amíg egy egyszerű tantárgyi véleményeztetésnek csak információ jellegű volt, addig egy esetleges premizálási különbségekhez vezető oktatói

a) csak tantárgyi,
b) a kurzus egészére (tantárgy, oktatás, oktatói munka stb.)
c) az egyes oktatók munkája.

A '80-as évek közepén a tanári munka értékelése kérdőíves módszerrel folyt. A szabad tanárválasztás bevezetése, a gyakorlatok, szeminariumok látogatásának, adminisztratív ellenőrzése megszűnt, így a '80/89-es tanévtől kezdve tantárgyi véleményezés folyt az első és második évfolyamon.

A változtatás

rektség azt kívánja, hogy a minősítést csak a tanszékekvezetők kapják kézhez, amit

a kérdőíves információgyűjtés kiterjesztése a felsőbb évfolyamokra is,

hiszen a reformévfolyam lassan révbé ér, s tapasztalataink, véleményünk talán még fontosabb, mert a számonkérés náluk még nincs úgy bejártva, mint az első évfolyamon. Ami biztos, hogy a jelenlegi kérdőíves szerkezete megváltozik, a gyorsabb kitöltés és a hibaszázalék csökkenése érdekében.

A tanszékek életében a tananyagot, ill. a számonkérést érintő változtatások esetén fontos szerepet kaphat egy ilyen — az érdekeltek tömeges véleményét tükröző — ki-mutatás.

A két évfolyam eredményeinek összehasonlítására két

azután személyesen megvitathatnak az adott oktatókkal. Ugyanígy döntésre vár

mód kínálkozott. Egyrészt a tavalyi eredmények birtokában időbeli összehasonlítást lehet végezni — ugyanazon tárgyat hogyan ítélt meg két évfolyam 1 év különbséggel —, ez inkább a követelmény, és a számonkérési rendszer változását tükrözi. Másrészt vannak olyan választható tárgyszámok, amelyek mind az első, mind a második évfolyam számára meghirdetésre kerültek. Ebből kiderül, hogy egyazon tárgyat miként lát egy másodéves és a mellette ülő elsős.

(Folytatás a 3. oldalon.)

(Folytatás az 1. oldalról.)

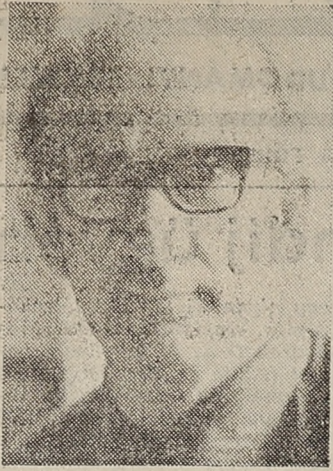
érdemek alapján ítélnék oda kitüntetések, ha elismerik azokat, akik (akkor is) mindenképp a társadalmat kívánták szolgálni, a nemzetet, és nem valamilyen politikai rendszer szolgálatára. Szabó Kálmán és az én kitüntetésem azt is bizonyítja, hogy az egyetem új vezetői objektív alapon ítélik meg az egyetem munkatársainak kutatói-oktatói-szervezői teljesítményét.

Mindig az volt a véleményem, hogy csak az a munka érdemli meg a „tudományos” tevékenység elnevezését, ami a valóság megismerésére törekszik. Haszontalan és érdektelen az, ami ettől eltérő igényeket, elvárásokat próbál kiszolgálni, ahelyett, hogy az „igazság” kutatását szolgálja.

— Milyen személyes tudományos teljesítményed ismerheti el ez a díj?

— A munkagazdaságtan és az oktatás-gazdaságtan diszciplínájának hazai elterjeszté-

Timár János Szent-Györgyi Albert-díjas

A kutatást szolgálja

se kétségtelenül személyes ambícióim is volt. Ezen belül saját kutatási területem a foglalkozáspolitikai és oktatáspolitikai stratégiai tervezése, az időgazdálkodás (a munkaidő), valamint újabban a munkanélküliség problémaköre.

— Terveid a közeljövőre?

— A kutatást még az én koromban is legkevesebb 2-3 évre kell tervezni. A tanszék vezetői munkatársaival, Galasi Péterrel, Gábor R. Istvánnal, Kóvári Györggyel, Nagy Gyulával és külső résztvevőkkel a munkanélküliség széles körű kutatásába kezdünk, így az jobban megalapozza egyetemi oktatásunkat és egyben a magyar foglalkoztatáspolitikai ügyét is szolgálja. Ehhez átte-

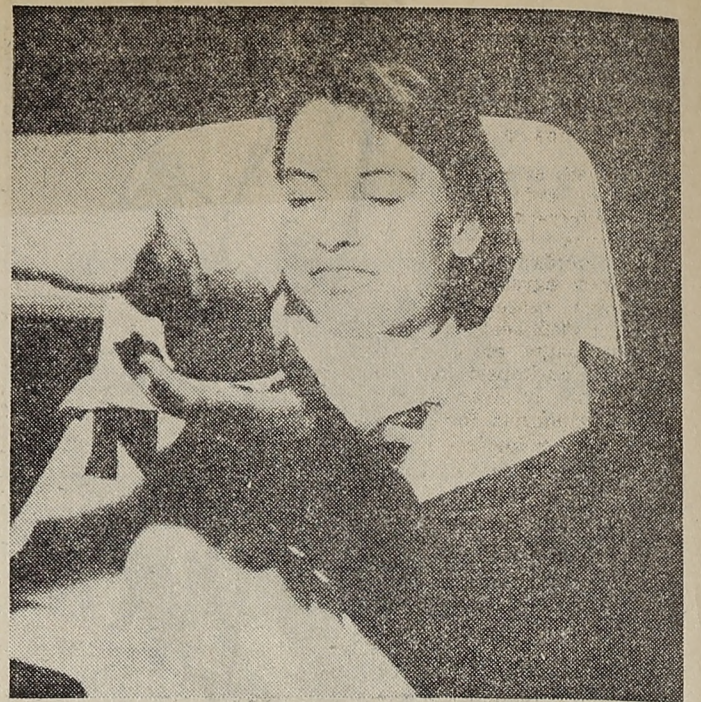
mintjük a téma elméleti irodalmát, nemzetközi összehasonlító vizsgálatokat végzünk, illetve empirikus kutatások alapján kívánjuk felderíteni a hazai munkanélküliség mélyrétegeit és a foglalkoztatáspolitikai intézményrendszerének a működését.

Engem személy szerint különösen izgat az a kérdés, hogyan tudták fenntartani egyes országok — olyan erősen eltérő gazdaságfilozófiai országok is, mint Svédország és Svájc — a keynesi értelemben vett teljes foglalkoztatottságot, miközben a társadalmak többsége tartós, súlyos munkanélküliséggel küszködik.

— Egyszóval folytatod a tudományos munkát, s mivel ezt a kutatást te koordinárod, a menedzseri munkát sem adtad fel.

— Igen, lényegében erről van szó, és örülök, ha ez támogatásra és figyelemre számíthat. — Gratulálunk a kitüntetéshez!

K. S.

Új szakirány indul

A közszolgálati szakirányról

A fejlett demokratikus államok egyetemén sok évtizedes múltja van a közszolgálati szakemberképzésnek. A jól működő piacgazdaság egyik feltétele a közszolgálati szektor hatékonysága. A profitorientált magángazdasági tevékenység feltételezi a közösségi, közületi intézmények társadalmi jólétet növelő működését.

A közszolgálati irányító és elemző szakemberek munkája az ágazati politikák — mint például az egészségügy-, a közlekedés-, a környezetvédelem-, vagy például az oktatáspolitikai — alternatíváinak kidolgozása, a politikai döntések előkészítése, a döntések követően azok megvalósítása, és a megvalósítás kiértékelése. Városfejlesztéstől a nemzetiségi politikán, vagy a munkaerőpolitikán át a kormányzati pénzügyekig, sokféle közpolitikai szakterület kínál munkalehetőséget a szakirányt választóknak. A közszolgálati szakemberek gyakorlatilag a közösségi szolgáltatások minden részterületén hallathatják hangjukat. A központi (kormányzati, főhatósági) és a he-

lyi (önkormányzati) szinteken egyaránt. A gazdaság és társadalom mai állapota egyetlen óriási kihívás a kreatív irányítás képességével és a problémamegoldó tudással rendelkező szakemberek számára. Mindazok, akik vonzalmat éreznek a sokakat érintő közpolitikai kérdések gyakorlati megoldása iránt, érdemes elgondolkodniuk az új lehetőség, és érdemes tájékozódniuk a közszolgálati szakirány részletes programjáról.

A szakirány tantárgyi tematikájának kialakításában az Európai Közösség TEMPUS-programja és a Ford-alapítvány nyújtott segítséget. E szakterületen vezető játszó nyugat-európai és amerikai egyetemekkel tanárok és diákok cseréje már megkezdődött. Az idej tanévben pél-

dául kilenc hallgató vesz részt részképzésben Angliában, Hollandiában, illetve Belgiumban. További négy diák tanul Ausztinban a Texasi Egyetemen. Vendégprofesszorok által vezetett kurzusok itthon, és hallgatók részképzése külföldön a szakirányprogram alkotóeleme a jövőben is, ezért az angol nyelvtudás kifejezetten előnyös.

A közszolgálati szakemberhiánya jelentős. A társadalmi, politikai és gazdasági változások alapvetően módosítják a közintézmények szerepét. Ez magában felértékeli a friss-diplomás szakemberek tudását. A közszolgálati szakirány tudást, értékrendet és készségeket kínál ahhoz, hogy a közszolgálat leendő

● irányítói-vezetői hatékonyan működtessék emberi,

anyagi és információs erőforrásait;

● elemző-tervező (problémamegoldó) munkatársai magas szinten végezzék stratégiák és programok kialakítását, megvalósítását, kiértékelését. A szakirány tantárgyai a gazdasági és politikai, jogi folyamatok és intézmények, a mennyiségi és minőségi elemzési módszerek, a vezetési-irányítási ismeretek, és az elméleti háttértudás mellett választható tárgyak sorozatát nyújtja. Részben az egyes közszolgálati szakterületek speciális ismeretanyaga, részben emelt szintű tőzstárgyak kínálatából áll a választható tárgyak köre.

A szakirány mindegyik kar hallgatói számára felvehető, a közgazdasági karon főszakirányként, a gazdálkodási és a társadalomtudományi karon mellékszakirányként.

A közszolgálati szakirányról további információt ad:

Közszolgálati Tanulmányi Központ, Fővám tér 8., II. em. 275. szoba (Tel.: 118-8197). Fogadónap: kedd és csütörtök 14–16 óra között.

DIÁKVÁSÁRON

Brüsszeli utazás diákcserekért

Irány: Nyugat-Európa

Új lehetőség egyetemünk számára, hogy nemzetközi diákvásárokon mutakozzon be. Jó alkalom ezek az európai egyetemekkel való kapcsolattelre, diákcserek előkészítésére. A legutóbbi brüsszeli kiállításon Tóth Ilona, az ISC munkatársa, illetve Abraham Árpád és Földvári Szabolcs III. éves, valamint Óri Kriszta és Vajda Eva IV. éves hallgatók képviselték a községet.

A. Á.: Szabolccsal ketten a HT megbízásából jártunk a vásáron. Utazásunkat, mint a műszakosokat kivéve a többi diákét is, az OFÉSZ fizette és szervezte. Két rozoga busszal mentünk, a szervezés gyengeségére jellemző, hogy Mosonmagyaróváron derült ki, hogy lemaradt az az illető, aki tudta, hol a szállásunk. Ezenkívül elszámitották a költségeinket is: az autópályadíj 30 helyett 300 márka volt és a szállás — amit végül is megtaláltunk — szintén többre került a vártnál.

Ö. K.: A műszakosok sokkal jobban megszervezték az útjukat. Elég, ha csak annyit említek, hogy egy viszonylag kényelmes és a miénknél sokkal gyorsabb busszal érkeztek. En egyébként a francia alapítvány Európai Egyetemi Hallgatók Általános Egyesületét (AEGEE) képviseltem a diákvásáron. Ez a szervezet elsősorban szemnariumokat és konferenciákat szervez európai egyetemisták számára. Emellett nemzetközi diákcserek lebonyolításával is foglalkozik. Most nyitnak Kelet-Európa felé. Így rövidesen számos új lehetőséget kínál majd a mi diákjainknak is a külföldi tanulásra.

A. Á.: Mindenki nagyon segítőkész volt velünk a kiállításon. Mivel Kelet-Európából a román művelődési minisztérium képviselőjén kívül csak mi, magyarok voltunk jelen,

felénk fordult az egész régióknak szóló érdeklődés.

— Milyen konkrét kapcsolatokat sikerült felvennetek?

F. Sz.: Egy brüsszeli magánegyetem szívesen fogadna diákokat. Az oktatást ingyen vállalják, az elszállást kell megoldanunk. A lisszaboni egyetem bizniszt és nemzetközi kapcsolatokat tanuló diákjai egy hónapos csereprogramot ajánlottak. Egy francia egyetem a BME-vel közösen szervez nyári egyetemet. Ebbe szeretnénk mi is „beszállni”.

— És milyen volt a hangulat?

V. É.: Főleg spanyol, francia és portugál diákok voltak jelen a vásáron, természetesen a hazai belgákon kívül. Ők latinos temperamentummal igyekeztek jó hangulatot teremteni, de ebbe mi kevésbé kapcsolódunk be. Érdekes volt „előben” találkozni a nagy hírű Amnesty International képviselőivel, illetve egy egészségügyi programot megvalósító „örült”, rámenős stílusban propagáló társasággal.

— Mit profitált az ISC a kiállításon való részvételből — kérdeztem Tóth Ilonát.

T. I.: Számunkra elsőrendű cél volt, hogy bemutassuk az ISC-t azoknak a nyugat-európai diákoknak, akik esetleg a mi hallgatóink lehetnek. Nyugati típusú graduális képzésünk, nyári kurzusaink, illetve csereprogramjaink egyaránt nemzetközileg elfogadott, a végzettségbe beszámítható minősítéseket adnak. Úgy véljük, ez csábító ajánlat lehet a számukra. Azért hasznos az ilyen diákvásárokon való részvétel, mert pontos információkat adhatunk magunkról, megismertethetjük ajánlatunkat a külföldi diákokkal.

— Úgy tudom, bőséges és igényesen elkészített propagandanyagot vittetek magatokkal.

T. I.: Igyekeztünk a lehető legjobb marketingmunkát vé-

gezni. Ez ugyan költséges, de hosszabb távon biztosan megtérül. A megfelelő ismertető, prospektusok lehetővé teszik például, hogy olyan megállapodásokat is kössünk, amelyek értelmében mi propagáljuk külföldi intézmények programjait az egyetemen, cserébe pedig partnereink megismertetik az ISC kínálatát intézményük hallgatóival.

— Milyen konkrét kapcsolatfelvételek történtek?

„Elutasítjuk azt a világot, amelyben azért a biztonságért, hogy nem hal éhen az ember, az unalmat kapja cserébe.” Közben a párizsi egyetemisták ilyen és ehhez hasonló feliratokat pingálnak a falra 1968 tavaszán, addig nálunk sem tetlenkednek az egyetemisták és a fiatal művészek. Filmforgatásra készülnek; a nagyon tehetségesnek tartott Magyar Dezső 2 millió(!) forintos költséggel készíthet filmet 1919-ről Agitátorok címmel. Később Lukács György személyes közbenjárására a filmet nem semmisítik meg, csupán dobozba kerül.

A nagyon tehetséges Magyar Dezső, miután több filmjét is betiltják, külföldre távozik. A szintén nagyon tehetséges Bódy Gábor (a film egyik forgatókönyvírója és főszereplője) több éve halott.

Miért érdekel minket '68? Érdekel-e egyáltalán...

T. I.: A Groupe ESC Lyon 1992 szeptemberében francia hallgatók küld graduális képzésünkre. Ezen túl segítenek abban, hogy a TEMPRA-alapítvány finanszírozza 2-3 magyar diák ottani tanulását.

A NENE College-al (Northampton) csereprogramról tárgyalunk. Felvettük a kapcsolatot az Európai Közösség TEMPUS irodájának képviselőjével. Ez az iroda a csomópontja a TEMPUS egész kapcsolathálózatának. A Wall Street Journal megbízottja névleges díjért előfizetési lehetőséget ajánlott újságjára a magyar diákok számára.

k. s.

„Magyarország a XXI. században”
címmel a köztársaság kormánya megalakulásának 2. évfordulója alkalmából a Haza és Haladás Alapítvány

PÁLYÁZATOT

ír ki egyetemi és főiskolai hallgatók számára az alábbi témákban:

1. A települési önkormányzatok tulajdoni szerkezetének működésük lehetséges keretei.
2. Magyarságtudat—európaiság a XXI. században.
3. A köztársaság alkotmánya az ezredfordulón.
4. Az élet védelme? (művi vetélés, öngyilkosság, alkoholizmus, kábítószer!)
5. Gazdaság + technika = környezetvédelem. Pályadíj témánként 100 ezer forint, amelyet a szakmai zsűri megítélése szerinti arányban oszt ki.
6. „Elődöt választok” címmel esszé pályázatot is hirdetünk, 3x5 db 20 ezer forintos pályadíjjal.

A pályázatokat 1992. május 30-ig a Haza és Haladás Alapítvány címére (1066 Budapest, Jókai u. 12.) magyar nyelven, 2 példányban kell beküldeni. A pályázatok terjedelme maximum 21 gépeit oldal lehet.

Haza és Haladás Alapítvány

Olcso nyaralás Jugoszláviában

LUXUSKÖRÜLMÉNYEK

Kedvező áron nyári pihenési lehetőséget kínál az FDSZ helyi szervezete, június végétől szeptemberig tartó turnusokban a Krk-szigettel szemben fekvő Selce városában lehet nyaralni. A 12 500 forintos ár tartalmazza a teljes ellátás költségeit: szállás 1-3 percre a tengertől, luxus-

villákban, 2-3 ágyas szobákban. Reggeli a szálláson, ebéd, vacsora tengerparti luxus szállodában, étlapról. A hét éven aluli gyermekek számára árkedvezmény. Költőpénz (DM vagy USD) 4000 forintért vehető. Utazás egyénileg Horvátországon (Letenyétől 340 kilométer) vagy 40 kilométeres kerülettel Szlovénián keresztül.

Benyomások egy rajkos előadásról

Fekete-fehér, régi film utolsó képsorai. Fiatal, borkabátos, Lenin-sapkás fiú áll egy nyitott teherautó platóján és könnyebb volt Sztálinhoz végezzük a kihalt utca csöndes házainak alakait. A borsevik díom? A fiú, aki a szerepet játssza, Hobo néven ismert, bár valami egész másról.

„Elutasítjuk azt a világot, amelyben azért a biztonságért, hogy nem hal éhen az ember, az unalmat kapja cserébe.” Közben a párizsi egyetemisták ilyen és ehhez hasonló feliratokat pingálnak a falra 1968 tavaszán, addig nálunk sem tetlenkednek az egyetemisták és a fiatal művészek. Filmforgatásra készülnek; a nagyon tehetségesnek tartott Magyar Dezső 2 millió(!) forintos költséggel készíthet filmet 1919-ről Agitátorok címmel. Később Lukács György személyes közbenjárására a filmet nem semmisítik meg, csupán dobozba kerül.

A nagyon tehetséges Magyar Dezső, miután több filmjét is betiltják, külföldre távozik. A szintén nagyon tehetséges Bódy Gábor (a film egyik forgatókönyvírója és főszereplője) több éve halott.

Miért érdekel minket '68? Érdekel-e egyáltalán...

A kollégium kiállításában néma csönd. Az Agitátorok egyik szereplője, Révai Gábor arról beszél, hogy '68 után könnyebb volt Sztálinhoz végezzük a kihalt utca csöndes házainak alakait. A borsevik díom? A fiú, aki a szerepet játssza, Hobo néven ismert, bár valami egész másról.

„Elutasítjuk azt a világot, amelyben azért a biztonságért, hogy nem hal éhen az ember, az unalmat kapja cserébe.” Közben a párizsi egyetemisták ilyen és ehhez hasonló feliratokat pingálnak a falra 1968 tavaszán, addig nálunk sem tetlenkednek az egyetemisták és a fiatal művészek. Filmforgatásra készülnek; a nagyon tehetségesnek tartott Magyar Dezső 2 millió(!) forintos költséggel készíthet filmet 1919-ről Agitátorok címmel. Később Lukács György személyes közbenjárására a filmet nem semmisítik meg, csupán dobozba kerül.

A nagyon tehetséges Magyar Dezső, miután több filmjét is betiltják, külföldre távozik. A szintén nagyon tehetséges Bódy Gábor (a film egyik forgatókönyvírója és főszereplője) több éve halott.

Miért érdekel minket '68? Érdekel-e egyáltalán...

hogy ezt a „kommunista, zsidó bandát irtsák ki.” Áprilisban fejbe lövik Rudi Dutschkét, a nyugat-berlini diákmozgalom vezérét. Csak az a csoda, hogy nem előbb történt. Snitt, 1990-ben vagyunk, a helyszín Budapest, Vörösmarty mozi. Sajtóvetítés, díszbemutató, felhajtás. A borostás, pulóverbe és farmerbe öltözött Cohn-Bendit, ismertebb nevén a vörös Danany, a miniszter, parolázik a Goethe-Intézet igazgatójával, aki egyáltalán nem borostás, ellenben gróf, igazi német arisztokrata, több száz évre visszamenő családfával.

Kérdés (1): Olvasta-e valaki Sinkó Ervin Optimisták című könyvét?

Kérdés (2): Mi különböztet meg egy szocialistát egy maoistától?

Kérdés (3): Meg kell-e őket különböztetni?

Kérdés (4): Hogyan lesz egy maoistából liberális?

Kérdés (5): Lesz-e egyáltalán?

Kérdés (6): Mertünk volna-e egy Gulágot kockáztatni '68-ban, ahogyan apánk tették? Sok-sok év börtönt, kényszer-munkát... (Dutschke kockázatot, mint tudjuk, Nem nyert.)

A forradalmi terrorizmus első hulláma '68 tavaszán jön,

Andreas Baader és társai egy frankfurti áruházban tüzet okozva tiltakoznak a vietnami háború ellen. Rotten Armen Fraction. 10 évvel később Ulrike Meinhofot felakasztva találják cellájában. Ők még hittek az eszmében. Ma már nincs forradalmi terrorizmus. Csak terrorizmus van.

A kommunizmus '68-ban, Prágában dől meg. A világ mai arculatának gyökerei '68-ból erednek. Az az ideológia ma már nincsen sehoh. „Burlaszkeszerű.” Mondják ezt sok év távlatából. Nem jött be. De az orkánkabát bejött Bécsből. Mármost a hatvanas évek végén.

Mára halott a jaltai rendszer is. A hírhedt berlini fal leomlásával összedől ez a tákolmány. Vannak, akik a történelem végéről beszélnek, miközben a Burger Kingek és McDonaldsok egymás után nőnek ki a földből.

Kérdés (7): És mit csinálnak a '68-asok?

Most nem érnek rá, mert dolgoznak. A Főpolgármesteri Hivatalban és másutt is: parlamentben, vállalatnál, újságnál, egyetemen. Esetleg gyerekeket nevelnek.

Találkozunk az üvegfal mögött.

(VÉ)

Vita az ösztöndíj-elosztási rendszerről

(Folytatás az 1. oldalról.)

ki, aminek sarkalatos pontjai: minden évfolyamban csak az évfolyamátlagot elérők kaphatnak ösztöndíjat; az 5.000-t elérőknek minden évfolyamon egységesen, egyenlő nagyságú összeget kell kapniuk; a kitűnőért járó ösztöndíj nagyságát előre rögzíteni kell, ehhez képest kell meghatározni évfolyamonként a többi ösztöndíjat. Ezeket a szabályokat egy korábbi hallgatói gyűlés hagyta jóvá, ami az EDJB-nek egy kérdésben adott döntési jogot, mégpedig abban,

háromszoros különbség alakult ki a minimális ösztöndíjak nagyságában.

Ez felborzolta a kedélyeket.

Makó Csaba (III. évfolyam) hiányolta az alternatívákat: melkórák lennének a legalacsonyabb ösztöndíjak, ha az ötösök 5000 forintja nem nő, illetve csak kisebb mértékben nő? Mészáros Ágnes elmondta, hogy az EDJB technikai okokból nem tudott különböző variációkat modellezni (nem áll rendelkezésükre megfelelő számítógépprogram, illetve kapacitás). Mindazonáltal kiszámolták, hogy 5500 forint mellett melkórák lennének a minimális ösztöndíjak: I. évf.: 1950 Ft; II. évf.: 1750 Ft; III. évf.: 1350 Ft; IV. évf.: 1350 Ft; V. évf.: 1100 Ft.

nem lehet komolyan venni a diákok teljesítménye közti különbségeket.

Előfordulhat például, hogy valaki csupán azért kerül az évfolyamátlag alá, mert egyetlen tárgyból négyest kap ötös helyett. „A négyesnek már nem lehet örülni”, mondta, min-

den az ötösökre kell hajlaniuk a diákoknak a felsőbb évekből, hogy ösztöndíjhoz jussanak. Ezért azt javasolta, hogy III. évtől, minden évfolyamán

den az ötösökre kell hajlaniuk a diákoknak a felsőbb évekből, hogy ösztöndíjhoz jussanak. Ezért azt javasolta, hogy III. évtől, minden évfolyamán

den az ötösökre kell hajlaniuk a diákoknak a felsőbb évekből, hogy ösztöndíjhoz jussanak. Ezért azt javasolta, hogy III. évtől, minden évfolyamán

den az ötösökre kell hajlaniuk a diákoknak a felsőbb évekből, hogy ösztöndíjhoz jussanak. Ezért azt javasolta, hogy III. évtől, minden évfolyamán

a 4,00 feletti átlagot produkálók egyenlő ösztöndíjban részesüljenek.

Ez az ELTE-n alkalmazott módszer átvételét jelentené.

Scharle Agota (III. évfolyam) abban látta a problémát, hogy a felsőbb éveken gyorsan nőnek az 5,00 körüli eredmények. Ezért esőknél durván a minimális ösztöndíj. Ebből következően azt vetette fel, hogy az utóbbit, tehát a legkisebb összeget kellene rögzíteni. Minden évfolyamon azonos lenne a minimális ösztöndíj, és ehhez képest alakul-

na a többi átlaghoz tartozó pénz nagysága.

Pabló Arnoldo Fritz Sepulveda (III. évfolyam) logikailag az utolsó lehetőséget vetette fel. Legyen rögzített az 5,00-hez és az évfolyamátlagokhoz kötött ösztöndíjak nagysága és ezek függvényében osszák szét a kettő közé eső átlagokhoz tartozó pénzeszeget.

A gyűlés úgy döntött, hogy május elejére, a mostani javaslattevők bevonásával

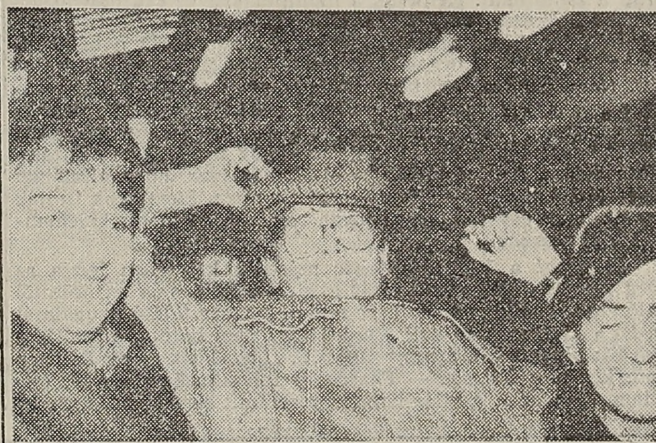
ki kell dolgozni a jelenlegi, eltérő ösztöndíjelosztási rendszerek változatait

és ezt egy újabb hallgatói gyűlés elé kell terjeszteni.

A testület végzetül elfogadta a hallgatói tagozat képviselői beszámolóját és irányelveit a hallgatói képviselőtestületnek megváltoztatására. Az új HT-nek szeptember-

re kell előállnia a szervezett kapcsolatos döntési javaslatlalt. A jelenlévők támogatták, hogy az egyetemi küldöttségülésen a régi és az új HT, valamint az általa meghívott diákok képviseljék a hallgatót.

K. S.

Ha örülnek a fiúk
Fotó: Susanna Munstermann

Közös stúdió Groningenben

A szociológia tanszék a bambergi és a groningeni egyetem társtanszékeivel közös oktatási programot dolgozott ki „Társadalmi szerkezet” és „Család és háztartás” témakörökben, a TEMPUS keretében.

Az 1992/93-as tanév második szemeszterében 5-5 magyar hallgató vehet részt az említett két témakörben folytatandó stúdiómon, melyre Groningenben kerül sor holland, német és magyar diákok részvételével.

A szokásos oktatási módokon túl (előadások, szemináriumok) újdonságot jelent, hogy a résztvevők megtanulhatják, hogyan lehet empirikus adatokat személyi számítógéppel kiértékelni. A különböző nemzetiségű hallgatók részvételére pedig egyedülálló lehetőséget nyújt összehasonlító vizsgálatokra, a kulturális és társadalmi rendszerbeli tényezők figyelembevételére.

Az oktatás angol nyelven folyik. Az érdeklődő hallgatók jelentkezését május 15-ig várjuk a szociológia tanszék titkárságán (131 szoba) vagy Spéder Zsoltnál (277/1. szoba).

Május végén két professzor érkezik egyetemünkre a program keretében: Prof. Popping május 18-22-ig tart intenzív kurzust, mely a számítógépes alapismeretek elsajátítását teszi lehetővé. A TEMPUS-programra jelentkezett hallgatók részvételére feltétlenül számítunk! Prof. Peschar pedig május 19-22-ig a „Társadalmi szerkezet” témakörben tart bevezető előadásokat.

A „Család és háztartás” témakör bevezető előadásaira szeptember folyamán kerül sor.

A program további eseményeiről minden jelentkezett hallgatót tájékoztatunk. További információk Spéder Zsoltnál, a 227/1. szobában.

A hallgatói véleményezés változásairól

(Folytatás az 1. oldalról.)

(tehát az egy év alatt bekövetkezett szemlélet- és tanulási mód-változásról adhat képet). Az elemzésben az évfolyam szót szinonimként használom a válaszadókkal, a magas kitöltési arány miatt talán

nem követek el nagy hibát statisztikai szempontból. A valyi és az idei adatokat összevetve megállapítható, hogy igazán lényeges változások csak pozitív irányban történtek. Az egyik ilyen az „Összehasonlító közgazdaságtan” c. tárgynál jelentkezett.

A válaszok egyértelműen bizonyítják, hogy a legalapvetőbb felhasználóbarát szoftverek ismerete elengedhetetlen

a szövegszerkesztővel írt házi dolgozatok természetessé válnak,

míg a felsőbb éveken az autódidakta módon elsajátított tudás, illetve nem tudás komoly gondot és idővesztést okoz. Pl.: Vezetésszervezésből a házi és módszertani dolgozatokat csak gépelve fogadják el.

Végül néhány toplistás adat: a második éves válaszadók

fontosságú egy leendő közgazdász számára. A jelenlegi elsősöknek

82,2%-a úgy értékelte, hogy a szociológia előadás sehogyan vagy alig segít, 76,4% az előadásokat nem vagy csak egy-negyedrészt látogatta. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a gyakorlatokon viszont az egész évfolyam rendszeresen részt vett. Az előadások közül

a legnagyobb népszerűségnek az emelt szintű mikroökonómia örvendett,

a tárgyat választók 78,4%-a szinte az összes előadásban részt vett a szemináriumok közül a szintén emelt szintű gazdaságtörténet-órákon a 22 második éves válaszadó mind-egyike szinte mindig jelen volt. Az írásos anyagok második évben statisztikából, vállalatgazdaságtanból, és összehasonlító közgazdaságtanból segítették legjobban a felkészülést. Mindhárom tantárgynál az évfolyam 4/5-e jó vagy kiváló minősítést adott. Az elsősöknél ilyen megítélést kapott a mikroökonómia és az emelt szintű gazdaságtörténet.

A tananyag tanulhatósága szempontjából a legtöbben a mikroökonómiát, a matematikai alapismereteket és a valószínűségszámítást tartották nehezebbnek.

Tavaly júniusban a kérdőívet 175 elsős és 182 másodikos töltötte ki. Idén félévkor mindkét évfolyamon ez a szám megkétszereződött. Reméljük, ez a tendencia megmarad, s még a szünet előtt ismét lesz mindannyiuktól egy kis ideje, s türelme a véleményezésre.

B. P.

Évi 3-3,5 millió forintba kerül

Európa-tanszék alakul

Az Európa-kutatás világszerte polgárjogot nyert, egyetemünkön is régi hagyományai vannak már. Most az európai intézményekhez, a kontinens kutatási és oktatási hálózatahoz való csatlakozás érdekében intézményesülnek, összekapcsolódnak ezek a kutatások és oktatási programok. Az Európa-tanszék létrehozását részben a Phare-program, részben a magyar oktatási kormányzat finanszírozza, de működéséhez egyéb forrásokra is szükség lesz. A tanszék az Európával kapcsolatos gazdasági, politikai, kulturális, biztonságpolitikai, jogi és egyéb kutatások központja lesz. Keretében foglalkoznak majd oktatók, képzésével, oktatási anyagok kidolgozásával, ezekhez kapcsolódó új kutatásokkal, s mód lesz az európai távoktatási

rendszerekkel való együttműködésre, a nemzetközi távoktatási hálózatokba való bekapcsolódásra is.

A tanszék nagyon takarékos egység lesz, a tervek szerint nem lesznek szobái, drága felszerelése, fényes cégére, de koordinálni fogja a kontinenssel foglalkozó kutatókat, kutatókat, programokat, információs központot szolgál majd és menedzselni fogja a hozzá tartozó témákat és teameket. A legszerényebb számítások szerint évi 3-3,5 millió forintba kerül az Európa-tanszék a tervek szerint a nyár folyamán alakul meg hivatalosan és minden bizonnyal nagyban javítja majd az egyetem szakmai pozícióját és nemzetközi kapcsolatait.

M. G.

A tandíjrendszerről

„A normatív finanszírozás egyik sajátos formája a hallgatói tandíj. Azért tartjuk esetlegesen elfogadhatónak a tandíjrendszer bevezetését, mert ezzel minőségileg megváltozik a hallgató viszonya az oktatáshoz, hiszen egyértelművé válik a befektetése a képzésbe, amiért cserébe sokkal jobb pozícióból követhet meg magasabb színvonalú oktatást. Az egész tandíj-ösztöndíjrendszer kedvezményeinek kezelésében az alanyi jogú hallgatói képviselőknek legyen döntő szerepük.”

„A diák-szociális ellátás nem a felsőoktatási intézmények feladata, hanem közvetlenül kormányzati feladat, amelynek gyakorlati lebonyolításában a diákok-kormányzatok, állami, vagy magánvállalkozások vehetnek részt. (A diák-szociális ellátás vonatkozásában az érdekegyeztetésnek a hallgatók és a kormányzat között az intézmények közvetítő szerepe nélkül kell lejtésznia.)”

(KRITIKA ES KONCEPCIÓ, ELFOGADTA AZ OFESZ GÖDÖLLOI KONGRESSZUSA)

A tandíj bevezetése a felsőoktatás jelenlegi struktúrájában semmiféle pozitív eredménnyel nem járna, viszont rengeteg új feszültséget okozna. Ezért az OFESZ kongresszusa csak azután lát lehetőséget egy tandíjrendszer bevezetésére, miután a felsőoktatásban megindultak azok a pozitív folyamatok, illetve tartósságukhoz megteremtődnek a garanciák, amelyek a mai-nál lényegesen hatékonyabb, rugalmasabb, átjárhatóbb felsőoktatást teremtenek. Ugyanis csak ebben az esetben látnak a hallgatók „befektetésük” visszatérülését esélyt és garanciát, vagy ha úgy tetszik családjuk és saját áldozatvállalásuknak értelmét.

A pozitív folyamatok beindulásaként értékeljük, illetve garanciának látjuk például:

— Ha a felsőoktatási törvény kimondja, hogy a társadalmi esélyegyenlőség biztosítása, valamint a hátrányos helyzetű fiatalok tanulásának és továbbtanulásának biztosítása közvetlenül állami feladat.

— Ha a teljes felsőoktatási intézményrendszer érdemi lépéseket tesz az oktatói mobilitás, illetve a doktorandusz-képzésben részt vevők számarányának növelésére. Ennek egyik garanciája, hogy a tanárszék és adjunktusok maximum egyszérei meghosszabbíthatósága.

— Ha egyértelművé válnak és megteremtődnek a törvényi garanciái annak, hogy a képzési költségekhez való normatív hozzájárulás nem a keretintézményhez kötött, hanem minden kvalifikált, oktatói tevékenységet végző műhely és oktató automatikusan jogosult rá, amennyiben hallgatókkal bír.

Ha a Felsőoktatási Fejlesztési Tárcaközi Vegyes Bizottság szakági albizottságai szakmailag megalapozott képzési normatív becsleket dolgoznak ki. A valós képzési költségek ismerete nélkül ugyanis irreális bármiféle, a képzési költségekkel összefüggésbe hozott tandíjról beszélni.

Ha a fejlesztési koncepció egyértelmű garanciákat ad arra, hogy megvalósul az intézményeken belül a karok közötti, illetve az egyetemi városokban az intézmények közötti szabad és infrastrukturával is támogatott hallgatói mozgás.

A hallgatói támogatások és tandíjak kérdését egységben kell kezelni. A hallgatói önkormányzatoknak mind az intézményi, mind országos szinten meghatározó szerepet kell kapniuk a rendszer kidolgozásában és elfogadásában.

Összegezve: addig míg a felsőoktatási szerében majd minden réteg azt tekinti elsődleges szempontnak, hogy mi lesz a jelenlegi egyetemekkel, főiskolákkal, intézetekkel, minisztériumokkal, hivatalnokokkal, vezetőkkel és oktatókkal, és ebből kiindulva nem hajlandó meghatározni egy minőségűvel fejlesztési koncepció kívánatos mechanizmusait, viszonyrendszerét, az érvényesítendő értékeket és prioritásokat, majd ezekhez hozzájárulni a jelenlegi helyzetet, addig a hallgatóktól sem várható el felelősen és reálisan mindezen rétegek részéről az, hogy a jelenlegi társadalmi és gazdasági helyzetben fenntartások és biztosítékok nélkül fogadják el a családok költségvetését súlyosan érintő tandíjrendszert.

A fenti változások és garanciák megléte nélkül nem tudnak a hallgatói önkormányzatok felelősséget vállalni az esetlegesen kialakuló spontán hallgatói megmozdulásokért. Szombathely, 1992. márc. 29.

Gyakorlatot látogat %			
	nem 1/4-et	felet	3/4-et mindet
1990-1991	64,1	14,9	21
1991-1992	6,9	13,5	79,6

Gyakorlatot segít %			
	sehogy, alig	közepesen	jól, kiválóan
1990-1991	66,8	15,7	17,6
1991-1992	27	27	46

Tárgy nehézsége %			
	n. könnyű, könnyű	közepes	nehéz, n. nehéz
1990-1991	7	39,1	53,9
1991-1992	27,9	59,5	12,6

Tanulás ütemezése %		
	folyamatos	kampány
1990-1991	8,1	91,9
1991-1992	44,4	55,6

Számokérés nehézsége %			
	n. könnyű, könnyű	közepes	nehéz, n. nehéz
1990-1991	2,6	22,5	74,9
1991-1992	23	59,6	18,4

Szereti-e a tárgyat? %		
	igen	nem
1990-1991	26,4	73,6
1991-1992	67,2	32,8

Tavaly a jelenlegi harmadikosok 2/3-a a gyakorlatokat nem, vagy csak 1/4 részt látogatta, az évfolyam 3/4 része szinte egyöntetű, kampányszerű tanulás mellett úgy ítélte meg, hogy a számokérés nehéz vagy nagyon nehéz.

Ugyanez az arány a másodikosoknál az idén csak 18,4% (!), s a válaszadók 4/5-e a szemináriumok legalább 3/4-én ott volt, bár csak 46% érezte úgy, hogy a szeminárium jól, ill. kiválóan segítette a felkészülést. Noha ezek a pozitív

változások erősen összefüggnek a számokérés módosulásával.

mégis magáért beszél, hogy a hallgatók 67,2%-a úgy érezte, szereti a tárgyat, míg ez az arány egy évvel ezelőtt csak 26,4% volt.

A tananyag szempontjából a leglényegesebb változáson a „Bevezetés a számítástechnikába” c. tárgy ment át. A

számítástechnika tanszék részéről jó példa volt arra, hogyan lehet úgy változtatni, hogy a számokérés és főleg a tananyagot érintő, a kérdőíven levő összes kérdés kedvezőbb elbírálást kapjon, a tavalyi év azonos időszakához képest.

Szereti-e a tárgyat? %				
	igen	nem	nem kell	kicsit fontos
1990-1991	26,4	73,6		
1991-1992	67,2	32,8		

Szakmai szempontból %					
	nem kell	kicsit fontos	fontos	n. fontos	muszáj
1990-1991		35,7	26,7	26,2	37,4
1991-1992		13,7			60,1

A kegyelmes úr olvas

Tisztelt Szerkesztők!

Most került a kezembe a Közgazdász 1992. február 26-ai száma, és benne K. S. érdekes cikke „Az ambíciók manipulálása, avagy tanuljunk politikai taktikát”. A cikkben Antall József miniszterelnöknek a Századvég Politikai Akadémián tett gesztusairól van szó. Az egyik politikai gesztus, a szerző szerint nekem szól, aki az előadáson a huszadik sorban ültem, és akinek jelenlétét a miniszterelnök nyilvánosság előtt is észrevette. „Hajlamos vagyok zseniálisnak tartani ezeket a húzásokat. Egy értelmiséginek ugyanis mindennél többet jelent, hogy észreveszik, figyelnek rá.” K. S. úgy véli, hogy ezután a miniszterelnöki gesztus után — „észrevettek, figyeltek, olvaslak, respektáltak(?)” — jobban meg fogom gondolni, hogy mit írok a miniszterelnökről.

K. S. nagyon jó érzékkel figyelt fel a miniszterelnöki gesztusra. Azt hiszem helyesen értelmezi a miniszterelnök taktikai gesztusai mögött a manipulálás szándékát. De az a kérdés, hogy engem, a publikáló értelmiségit akarta-e manipulálni vagy a megjelent közönséget. Ha soha nem találkoztam volna Antall Józseffel, ha nem ismerném pontosan a gesztusait, valószínűleg én is arra gondolnék, hogy engem, a hiú, a miniszterelnöki figyelemről elkábított értelmiségit szeretné manipulálni, figyelmével kitüntetni. Csak hogy ismerjük egymást. Ha akar tőlem valamit, nincs szüksége nyilvános manipulációra. Üzenete nekem csak annyiban szól, hogy nem felejtettük el egymást. Amikor azt mondta, hogy „ha nem lenne itt Lengyel László, nyugodtan kijelenteném, Benedek Elek volt a századvég egyik legnagyobb publicistája”, az ott ülők egy kukkot sem értettek a célzásból. (Annyira, hogy K. S. nem is emlékszik az ürügyre.) A célzás arra vonatkozott, hogy Antall József dédapámra és családjára emlékeztetett, és arra a levélre, amelyben a Benedek családra és Atyámra (sic) tekintettel megbocsátja irásaimat. A miniszterelnök legfontosabb értékelési szempontja az ember családja. Jó vagy rossz családból való vagy-e? A Benedek és a Lengyel család „jó család”. Nem is értem, hogyan fájzott el ez a fiú! — ennyi a nekem szóló üzenet. Ebben nincs semmi respektáló, megnyerő, baráti, olvasó stb. gesztus.

Sokkal fontosabb a közönség manipulálása. Amikor kimondta Agh Attila vagy Lengyel László nevét, arra utalt, hogy ezek a szerzők személyes ismerősei, felismeri őket arról, és írhattak róla bármit korábban, ő elfogulatlan olvasó. Antall József úgy érzi, hogy hatalmához szükséges az értelmiségi elfogadottság. Az elfogadottság része, hogy lám, eljöttek meghallgatni, én fölismerem őket — ugye milyen európaiak vagyunk. A miniszterelnök a nevek kiejtésével akarja önmagát

legitimálni. Ezt teszik ma sorra miniszterei is. Sok-sok értekezleten és konferencián élem át, hogy a kormányparti képviselők, miniszterek vagy államtitkárok azzal akarják megnyerni a közönséget, egyetértéket velem, ők is jó viszonyban vannak a független értelmiségiekkel stb. Ennek pedig az az oka, hogy nem nagyon népszerű ma politikusként, és főleg, kormányparti politikusként lenni. És itt jutok el végső következtetésemhez. Az értelmiséginek valóban szüksége van olvasóra, figyelő, respektáló együttgondolkodóra. De félreértés azt hinni, hogy a miniszterelnöki olvasó a legfontosabb. Ha nem tudsz megnyerni, elgondolkodtatni százezer olvasót, ha nem írsz újdonságot annak a húsz embernek, akiket szeretsz, és akiknek a véleményére adsz, ha nem tanulsz meg írni, akkor hiába olvas és idéz a miniszterelnök — érdektelen. Megvallom, hogy a miniszterelnök nem tartozik abba a húszba, akiknek a véleménye meghatározó számomra. (Megtanultam, hogy nem önálló ízlésű, saját ítéletű olvasó, hanem aszerint olvas és értékeli, ahogy befolyásolják. Személyére vonatkozóan pedig a lehető legrosszabb olvasó. Ha tanácsadói egy-egy személyét érintő bíráló észrevétel fölött szörnyülködnek, sajnálkoznak és sziszegnek, átveszi a sértetést, a szörnyülködést.) Mit tudhat nekem adni? Mit vehet el tőlem? Mi olyan megnyerő abban, hogy elolvas? 1983 és 1989 között minden illúziómat elvesztettem a miniszteriális olvasóimmal kapcsolatban. Antall József nem tudta visszahozni azokat a szivárványos időket, amikor még hittem egy politikusszavában. A miniszterelnök ma jelentős politikus. De egyik leggyengébb pontja, hogy nem bírja ki a titkos bábmozgató szerepében. Állandóan, újra meg újra szeretné megmutatni a zsinórokat. Nemcsak a manipulálást élvezi, hanem azt is, hogy a sikeres manipulációval eldicsekedjen. Bethlen István, vagy Kádár János beérték azzal, hogy mozgatták a bábukat, rángatták jobbra-balra, s lehetőleg titkolták, leplezték a drótkat. Nem mutogatták, hogy milyen nagy taktikusok, hanem nagy taktikusok voltak. Ezért tudtak Kádár és Aczél magukhoz vonzani olyan értelmiségieket, akik sohasem mentek volna bele a bábú szerepébe. Antall Józsefnek nincs ilyen vonzása. Mutogatja a masinériáját. De ettől még igaz, hogy általában lépéselőnyben van az ellenfeleivel szemben. Mert azok tudják ugyan, hogy egy taktikai játszma részesei, de mégis belemenek a játszmába.

Stendhal a Vörös és fehér második kötetében leírja az öreg Leuwen első meghívását a királyhoz. Leírja az örömtől való elpirulást, de az egy perc múlva magára találó nyugalmat is. És a királynak rá kell jönnie, hogy nem hatnak a szokásos szavak: olyan ember, mint maga... „Már látta, hogy Leuwen nem kér tőle semmit. — Fenség — folytatta Leuwen —, úgy értem el valamit a világban, hogy semmit sem tagadtam meg

a barátaitól, és semmitől nem tartottam vissza magamat, ha ellenségeimmel álltam szemben. Régi szokásom ez...” En azt szeretném, ha azután is olvasnának, amikor Antall József már régen nem miniszterelnök. E korszakot talán csak 2010 táján fogják érteni. De vajon kinek az írásai? Kinek marad fenn akár csak egy cikke? A miniszterelnöki tetszésre vagy nem tetszésre nem tart fenn a levegőben egyetlen eszmét sem. Hiú módon az szeretném, ha 2010 táján az én cikkemből tudnák meg, hogy milyen volt Antall József miniszterelnök, ha érdeme meg tudni. (Nagyraívás ez a javából.) Sokkal nagyobb hiúság, mint a miniszterelnöki tetszésre pályázni. Abban hiszünk, hogy a mai 18 évesek, az akkori harmincasok, vagy a 2010-es érettségizők fognak olvasni — szinte képtelenség.)

Nem adtam nevémet a rendszeréhez. Nem vállaltam semmilyen hivatalot. Nem vágytam kitüntetésekre, sem a Rendszer Főellenlégi megítélésére. Egy ellenzéki pártnak szüksége lehet a miniszterelnökkel folytatott alkura, paktumra, nekem nincs. Ha valaki eldönti, hogy egy korszaknak nem szereplője, hanem leírója, elemzője kíván lenni, akkor a szereplőtől aligha kaphat más mint azt, hogy legyenek. Éljenek, cselekedjenek és megírhatók legyenek. Olvasókat, nézőket, hallgatókat nem tud adni se miniszterelnöki kegy, se ellenzéki pártfőnöki leereszkedés. Hogyan alkudhatnék ki tőlük az ezredforduló utáni figyelmes olvasókat? Már nem oszتان számomra félelmet vagy reményt.

1992. március 16.

LENGYEL LÁSZLÓ

Magas kisemberek

AZ INTERNATIONAL STUDIES CENTERRŐL

Magasabb óradíjak – sikeres vállalkozás

Szeptembertől magyar diákok az angol kurzusokon tandíj nélkül

(Folytatás az 1. oldalról.)

— Valóban. Mivel mi olyan tárgyakat tudunk tanítani, amelyek kreditet lehetnek bárhol a világon, ennél fogva tudunk diplomát is adni angol nyelven, amelynek az a rangja, hogy a közigazgatási egyetem adja. Idén szeptembertől nagyon fontos változás előtt állunk. Indítjuk a graduális képzést, a két éves master-programot, amely egyetemi diplomával zárul. Ide olyanok jönnek tanulni majd, akik valahol szereztek már egy diplomát és két év alatt szeretnének egy magasabb fokú egyetemi végzettséget, egy MBA-t vagy hasonló diplomát szerezni.

Bizniszben, közigazgatásban, társadalomtudományban csak a mi egyetemünk tud ad-

ni ilyen fokozatot Magyarországon. Ebben a műfajban versenyképesek vagyunk.

— Közismert, hogy az ISC-n az egyetem oktatói tanítanak, meghozza a rendkívül alacsony egyetemi átlagnál jóval magasabb bért. Hogyan került kiválasztásra az a 23 tanár, akiket az 1991/92-es tanévben foglalkoztatnak?

— Készítettünk egy megvalósíthatósági tanulmányt 1990 júniusában, amelyben számoltuk, milyen képességeink vannak az egyetemen, hány olyan oktatónk van, akik ebbe a programba be lehet vonni. A szkeptikusoknak az volt a gondjuk, hogy egyáltalán

den órára kemény munkával kell felkészülni. Ráadásul itt nem engedhető meg az a lazaság sem, ami sajnos máshol, pl. az óróról történő késés során előfordul, mert itt a diák fizet a tanulásért. Bevezettük a tanárok értékelési rendszerét is, noha ezt bizalmasan kezeljük.

A magasabb óradíjon kívül egyéb haszna is van a tanároknak, és közvetve az egyetemnek is az ISC-ben végzett munkából. Ugyanis az egyetemi reformhoz kapcsolódóan egy csomó tárgyat meghirdettünk és ha a tanárnak van lehetősége kísérletekben is egy-egy nemzetközi standard szerint elfogadott könyvet az angol képzésben tanítani, akkor azt sokkal gyorsabban áttelteti a magyar képzésbe is, mint ahogy azt egyébként tenné.

Az igazi probléma az, hogy Magyarországon, de az egyetemen is azt hiszem, nincse-

mint egy kis egyetem az egyetemen,

oly módon, hogy új programokat kell kialakítani, mert ezen a területen nincsenek standardok, mert nincs mit átültetni. Szó sem lehet arról, hogy a londoni business school vagy az oxfordi rendszert vegyük át.

Nekünk ki kell alakítani egy olyan rendszert, amely ekvivalens a magyar hallgatók részére nyújtott programmal. S miután itt sokkal rugalmasabb tudunk lenni, nincsenek korlátok se szakemberben, se tananyagban, se egy csomó más dologban, ezért mi, ha úgy tetszik egy előretöltött bástyája lehetünk az egyetem oktatásfejlesztési koncepciójának.

— Az ISC-n is van felvételi angol nyelvből és matematikából és a kidolgozott tanulmányi és vizsgaszabályzat a „catalog” szerint — mely magában foglalja, hogy mik a hallgatók kötelezései —, ha valaki 3,5 alatt teljesít — a magyar értékelési rendszert megközelítően — az nem kap diplomát, ha két féléven keresztül a 2,5 alatt marad az

hogyan karanténban érzik magukat,

mert a hivatalos órákon kívül nincs semmilyen kontaktusuk a magyar hallgatókkal. Ezért már

a szerződés megújításánál megfogalmaztuk, hogy minden csoportban szeretnénk 2-3 magyar hallgatót (10-20 főt) is beiskoláztatni. Most dolgozunk ki azt, hogy ez elfogadott kredit tárgy legyen a szabad alternatívák között. De foglalkozunk azzal is, hogy legyen magyar diák az angol nyelvű diplomát adó kurzusban.

nek olyan emberek, akik oktatnak is, de a menedzselést is felvállalják. Mert hiszen a vállalkozás mindig úgy működik, hogy kell egy stáb, amelyik ezt menedzseli. Történetesen ezt a kettőt nem lehet csinálni, mert az oktatás a menedzselés rovására megy vagy fordítva. De ki lehetne fejleszteni az ilyen típusú szakembereket — nagyon sokat jelentene az egyetem számára —, akik képesek egyik területről a másikra átnyergelni, akik képesek a pénzszerzésre, a különböző programok szervezésére, üzletszerzésre. Mert ezt csak ilyen vállalkozásszinten érdemes csinálni. Korábban volt egy 3 fős nemzetközi iroda, amely intézte az angol nyelvű képzést. Ma már az ISC szervez-

át, azt kizárják az ISC-ből, ezzel is biztosítani kívánják a színvonalat. A tandíjat úgy határozták meg, hogy a vezető amerikai business schoolok közül a legalsó kategóriába esik az ISC tandíja. Mindenesetre annyira nem olcsó, hogy a magyar diákok kedvet kaphatnának ide beiratkozni. Egyáltalán van-e lehetőség arra, hogy magyar diák is tanulhasson az ISC-n?

— Magyar hallgatók egy van a mesterprogramon. Az alap gondolat az volt, hogyha egy külföldi hozzánk jön, akkor ő valóban nemzetközi programot akar tanulni. Márpedig nem tekinthető nemzetközi programnak az, ahol csak külföldi diákok vannak Magyarországon, mint ahogy az az angol nyelvű program sem nemzetközi, ahol csak magyar diákok vannak. A csereprogram kapcsán panasztartak az amerikai kísérettanárokat,

földi tartózkodás után, pl. Kuvaitból, USA-ból hazatelepülő szülők gyermekei, akik miután magyar történelmet nem tanulnak, így borzasztóan nagy lehetőség számukra az ISC-be való felvétel.

De van egy olyan tervünk is, hogy az ISC-ben legyenek ott azok a magyar hallgatók is, akik részt vesznek a normál magyar képzésben. Ez azért is fontos, hogy láthassák a külföldi diákok, mit tudnak a magyar hallgatók. Ennek keretében

300-500 magyar hallgatót tudunk egy-egy kurzuson foglalkoztatni.

— Ez viszont azt jelenti, hogy a hallgatói létszám jelentősen megnő, ami újabb gondot vet fel a helyiségi igény szempontjából. Van már erre terv?

— Hatan — négy főállású dolgozó és két mellékállású igazgató — vagyunk kénytelenek másfél szobában szorongani, amit a TEMPUS-irodával kapunk kölcsön. Ez még másfél évvel ezelőt megfelelt, de ma már elviselhetetlenné vált. Itt bonyolítottuk a külföldi hallgatók ügyes-bajos dolgait a lakásproblémákat, a diákigazolványok kiadását, a vizsgák igazolását, a tankönyvek beszerzését stb. Van még két helyiségünk ezenkívül, ahol a hagyományos amerikai csereprogramok folynak. De mi még helyiséget nem kaptunk, hiába is kértünk, pedig tavaly beindult a diplomát adó képzés is. De most végre kaptunk egy ígéretet, hogy heteken belül egy-két helyiséget rendelkezésünkre bocsátanak, ami szinte már nélkülözhetetlen az ügyek viteléhez. És

most már a piacon vagyunk. 700 címre küldtük el az anyagokat, egyetemre, követségekre, kereskedelmi kirendeltségekre, a sajtónak a Magyarországra akkreditált lapoknak és számtalan helyre, aminek alapján várható a hallgatók jelentkezése.

— Ha az intézmény fejlődési tendenciáját veszem figyelembe az elképzelések alapján, akkor talán nem tűnik fölösleges aggodalomnak a kérdés, hogy nem fogja-e mint egy kakukkfióka kiszorítani fészkekből később az egyetem?

— Ha jól tájékoztattam az interjú során az ISC-ről a lapot, akkor nyugodt vagyok, senki sem tekintheti intézményünket kakukkfióknak. Hiszen az oktatásban teljes egészében az egyetem tanáira támaszkodunk.

Ez egy olyan szervezet akar lenni, amelyik adminisztratív szervezete lebonyolítja, kitalálja, menedzseli, mindenese ennek az egyetemnek.

lehetőleg minden magyar hallgatót legalább egyszer felajánljuk azt a lehetőséget, hogy egy kurzust, ami számára a standard képzésben be van állítva az ISC-n, tanuljon angol nyelven. Gondolkodunk például arra, ha marketinget kell tanulnia, mint alaptantárgyat, akkor azt felveheti angolul is egy pár hallgató az ISC-programban tandíjmentesen. Ezt a lehetőséget már szeptembertől meghirdetjük, bevezetjük minden programunkban, hogyan lehet magyar hallgatóknak noha korlátozott számban jelentkezni hozzánk. Úgy kalkuláltuk, hogy 1995-re körülbelül

keressük a helyét annak a számítógépes laboratóriumnak is, amit össze szeretnénk létrehozni. Ha ugyanis a diáknak naponta nincs lehetősége számítógéphez jutni, hogy a feladatát megoldja, akkor master fokozat diplomát sem lehet kiadni.

— Mindehhez persze pénz is kell. Tudom, jelentős a bevétele és a megtakarítása is az ISC-nek.

— Igen. Megpróbálunk a bevételekből gazdálkodni, de szponzorok és pártfogók támogatására is számítunk. Ennek érdekében egy alapítványt szeretnénk létrehozni. Tervezzük a jelenlegi tanácsadó testület helyett egy boardot, neves nemzetközi szaktekinéteket, vállalkozó emberek részvételével. Évenként egy-két ülésessel. Reméljük, hogy ez a testület egy-egy döntésünk külső, objektív megítélését is tud adni a programok megvalósításához.

Miután elkészítettük a nemzetközi standardok alapján is elfogadható propagandaanyagunkat, elmondhatjuk, hogy

Nem kakukkfióka, hanem igazából egy szerves fejlődés eredménye, amellyel mi valóban egy kicsit lépéshatárnyában is voltunk a budapesti egyetemekhez képest. Például a Műegyetem, amelynek 300 külföldi hallgatója van, már 1983-ban kezdte az angol nyelvű programot, ahol négy éves undergraduális, két éves masterképzés és doktori programjuk is van. Az orvosi egyetem is évekkel ezelőtt kezdte. Nekik német és francia programjuk is van. És az ELTE is csinál ilyen programot. Mi szinte utóljára lépünk be a sorba Budapesten, mert nem voltunk rá felkészülve. Amit az ISC ad, az nem rendszeridegen az egyetemről, csupán abban különbözik a közgától, hogy van egy stábja, amelyik mindezt vállalkozásszerűen menedzseli.

E. E.

A jóléti államról

Gedeon Péter előadása

a Társadalomelméleti Kollégiumban

Sajnos kevesebben élnek a világban azok, akik a jóléti állam áldásos tevékenységét mindennapijaik során megtapasztalhatják, mint azok, akik csak magát a fogalmat ismerik. S bár Gedeon Péter, egyetemünk elméleti közgazdaságtan tanszékén az összehasonlító csoport munkatársa elsősorban az utóbbiak táborát gyarapította előadásával március 18-án, talán ahhoz is hozzájárult, hogy a jóléti államot

(idővel) ne csak hírből ismerjük. Előadásának bevezetőjében rövid kitekintést tett a jóléti állam történeti fejlődésére. A korai iparosítást követően felmerült a politikai jogok kiterjesztésének igénye. A liberálisok azonban fellelétek e törekvések ellen, hiszen ha a tőkés — bérmunkás ellentét az utóbbi győzelmével ért volna véget, az a piacgazdaság végét is jelentette volna. Ezért

nincs közvetlen kapcsolat a piacgazdaság és a politikai demokrácia között.

A jóléti állam kulcsszerepe éppen e két szféra közti összekötő funkcióban manifesztálódik. Funkcionalista megközelítésből ez a jóléti állam jelentősége.

A következőkben az előadó a jóléti állam keletkezésének okaira adott válaszokat választotta fel (főleg Offe és Andersen munkássága alapján). Az erre vonatkozó elméleteket két csoportra osztották: rendszer-, illetve institucionalista megközelítésű elgondolásokra. Előbbin belül további két típust különböztethetünk meg: az ipari és a neomarxista elméletet.

Az ipari elmélet szerint a tradicionális társadalom felbomlásával megszűnő társadalmi szolidaritációt az államnak új intézmények létrehozásával ismét meg kell teremtenie, hogy az állampolgárt a

piac negatív hatásaitól megvédje. Az iparosítás diszfunkciói hozták létre tehát a jóléti államot. Jogosan merül fel a kérdés: mivel magyarázható a relatív késés a jóléti állam kialakulásában a piaci működési zavarokhoz képest? Gedeon Péter szerint a jótékonykodás csak egy bizonyos fázis eléréséig csökkenti a profit-többletet, a gazdasági fejlődés meghatározott szintjén hozzájárul növeléséhez.

A strukturális felfogás második típusa, a neomarxista elmélet szerint (melyet O'Connor dolgozott ki), az állam humántőke-beruházással a magántőke-felhalmozásba segít bele: a munkaerő-újratermelésben az állam tehermentesíti a magántőkét.

Az institucionalista megközelítés elgondolásában (főleg Cameron nevét említhetjük), a jóléti állam

társadalmi érdekegyeztetési folyamat eredménye.

Kotzenstein tézise szerint külső gazdasági nyomásra a tőke és a munka hajlandó korporatív együttműködésre. A neokorporatív alknak azonban előfeltétele a gazdasági szereplők koncentrátsága, így ez a modell csak a „kis” országokban életképes (Skandináviában és Ausztriában).

Az első rész zárásaként Gedeon Péter felhívta a figyelmet arra, hogy bár a politikai demokrácia valószínűleg jóléti államot teremt (hisz a szavazók többségének előnyös a jóléti állam), nemcsak demokrácia vezethet el hozzá: épp a demokráciák válhatnak ki valamilyen jóléti gondoskodással (például a bismarcki Németország).

Előadásának második részében Gedeon Péter a jóléti állam tipológiáját adta meg. A társadalmi koalíciókat véve szempontul liberális (reziduális), szociális és konzervatív jóléti államot különböztetünk meg. A liberális jóléti állam a piac hatásait utólag korrigálja, nem megy a problémák elé. Főleg a szegény rétegeket célozza meg és nagyban számít a magánbiztosításokra valamint a magánjótékonykodási rendszerre (pl. USA). A szociális típusú jóléti állam uni-

verzaliztikus: az állampolgár anyagi helyzetétől függetlenül, alanyi jogon kap támogatásokat (pl. Svédország). A korporatív típusú konzervatív modernizáció a státushierarchia fenntartását is célul tűzi ki, az egyenlőségeszmét teljesen negatívalja, az állami beavatkozást és gondoskodást minimálisra szorítja.

Osztályozhatjuk a jóléti államokat a munkaerő dekommodifikációs foka alapján is (a munkaerő dekommodifikált, ha nem kényszerül a munkajelének kiadására, tehát például a munkanélküliség közelít a bér nagyságához). Ez a szempont is feltételezi az érdekképviseleti szervek erősségét.

Miért ott a legnagyobb a tiltakozás a jóléti állam ellen, ahol a leggyengébb volt ez a struktúra (pl. az USA-ban)? — tette fel ezt az érdekes kérdést az előadó. A szociológia válasza: ahol a jóléti állam bevonja tevékenységi körébe a középrétegeket, ott a rendszer a lakosság számára elfogadottabb. Ellenkező esetben a középréteg nem szívesen juttat a szegényeknek.

Ezzel a problémával Gedeon Péter áttért előadásának harmadik blokkjára:

a jóléti állam válságára a 80-as években.

Véleménye szerint az az érv, hogy a jóléti állam gátolja a gazdasági fejlődést, empirikusan nem bizonyítható. Bővebben szövegezték a problémakör azon aspektusáról, hogy miért pont a '80-as években következett be ez a válság. Egyes elemzők szerint a '80-as évek hatásai jelentkezhettek időbeli eltolódással ekkor. Mások szerint az okok a külső környezet változásában keresendők. Egyrészt a vállalatok választhatnak, hol ruháznak be (így a magas adók miatt a jóléti államokban kevesebb befektetést eszközölnek), másrészt a növekvő munkanélküliség miatt a magántőkének nem kellene állami garanciák a munkaerő-utánpótláshoz.

Végezetül röviden kitért a kelet-európai országok átalakulásának problémáira. Kifejtette, hogy a Nyugaton egy-

mást erősítő hatások nálunk akár kölcsönösen kiolthatják egymást a torlódott fejlődés miatt. A kiépült ellátási rendszerek nem finanszírozhatóak tovább: az állami kivonulás ezekről a területekről (bár megideologizálható), gazdasági racionalitáson alapul.

A téma grandiozitása miatt rengeteg probléma maradt megválaszolatlan, sőt megemlíthetetlen. Ezek közül kardinalis fontosságú az az etikai vonatkozásokat is érintő kérdés, mely szerint ha a nyugati típusú jóléti államokat tekintjük a jóléti állam ideális formájának, vajon megvalósítható-e ez a világ minden pontjára? Vagy igaz van Mahdának, aki a menet című filmében így summázta a fejlődő országok bajainak okát: „Mi azért vagyunk szegények, mert ti gazdagok vagytok?”

Majer Balázs

Abortusz és vitastílus

A Közgazdaszban zajló, az abortuszról hetek óta folyó vitában az elmúlt alkalommal Nagy Lajos olyan cikket írt, amely mellett úgy érzem, nem lehet szó nélkül elmenni.

Nagy Lajos írásának mondandója három pontban összegezhető:

1. A Harmai Gábor képviselte álláspont elfogadhatatlan, az abortusz igenis megengedhető.
2. A Harmai Gábor által is képviselt álláspont hívei elfogultak, a más álláspontot képviselőkkel szemben pedig gőgösek és intoleránsak.
3. A Harmai Gábor képviselte álláspont nem a racionalitáson, hanem a hiten alapul.

Kifogásaim ezen három szerint a következők:

1. Nagy Lajos írásában kifejezetten nem olvasható ellen-érv Harmai Gábor álláspontjával szemben, az az ellenérv, amely azért kihámozható a szövegből, semmivel sem meggyőzőbb, mint Harmai Gábor érvei.
2. Nagy Lajos legalább olyan intoleráns és elfogult, mint amennyire szerinte a Harmai Gábor mögött állók.
3. Nagy Lajos képtelen módon állítja szembe egymással a hitet és a racionalitást.

1. Harmai Gábor azon főtételére, miszerint ha csak a lehetősége megvan annak, hogy egy élőlény (= a magzat) ember, már nem szabad elpusztítani, Nagy Lajos válasza lényegében annyi: na jó, de mi van a nők jogaival?

A szövegből rekonstruálható érve így foglalható össze: egy csupán valószínűsíthető emberi életnél többet ér egy minden kétséget kizáróan létező emberi élet minősége. Ez nem érv, de kérdés, miért racionálisabb, mint Harmai Gáboré.

2. Nagy Lajos az egyébként Harmai Gáborénál némileg rövidebb cikkében a Harmai Gábor bevezetőjénél kb. a felével hosszabb bevezetőt ír, melyben Harmai Gábor és társai bizonyíték nélküli minősítésén túl semmi egyéb nem található. Egész szövege teli van olyan kifejezésekkel — érvek gyanánt? —, mint „nonszensz”, „nevetséges”, „kell”, „helyes”. De Nagy Lajos szerint a „keresztény dogmatikusok” azok, akik a „racionális látszatát keltve”, valójában „hitre alapozva” vitáznak.

(Nagy Lajos az érzelmi hatás kedvéért még azt a furcsán ható kifejezést is megengedi magának, hogy a keresztény kon-

zervativizmus amúgy általa nem új-nak nevezett hívei „neofita — azaz újonnan megtért — haraggal” támadnak.)

3. S végül a legfőbb pont, a hit vésszerű racionalitás. Nem tudni, mit ért Nagy Lajos azon, hogy valaki csak a „hitre alapozva” érvel. Hisz ha úgy vesszük, mindenki azt teszi. Van egy — különböző tényezők hatására kialakult — vélekedésünk, s egy vitában ennek helyességét megpróbáljuk érvekkel alátámasztani. Természetesen a vélekedésünket arra a hitünkre alapozzuk, hogy helyes a vélekedésünk. Ilyen értelemben Nagy Lajos ugyanúgy a „hitre alapoz”, az ő vélekedése az, hogy az abortusz megengedhető.

De az is lehet, Nagy Lajos szerint, akkor alapozunk csupán a hitre, ha a vélekedésünket magalapozó tényezők és érveink között nincs összefüggés, vagyis valójában nem azért vallunk valamit igaznak, mert észérveink azt alátámasztják, hanem valamilyen egyéb tényező miatt.

Csak hogy valószínűleg a legtöbb ember — függetlenül attól, hogy hívő vagy nem — nem észérvek, hanem egyéb tényezők miatt tart valmit igaznak, ettől még lehetnek jó észérvei. (Például az emberek többsége biztos azt mondja, nem szabad lopni, de nem azért, mert ezt az állítást nagyon könnyen meg lehet támogatni észérvekkel, hanem mert ezt a normát szokta meg.)

Egy észérvvel való szembeállítás tehát nem megfelelő eljárás az azt előadó vitapartner személyes, befolyásoló tényezőinek elemzésével helyettesíteni.

Rádadásul Nagy Lajos az írása alapján legalább annyira vádolható az ilyen értelemben vett hitre alapozással, mint Harmai Gábor. Nagyon is úgy tűnik, nem azért tartja elfogadhatónak az abortuszt, mert elvégezte a szövegből sejthető mérlegelést, hanem mert számára ez megszokott, s egyszerűen nonszensznek érzi az ellenkezőjét. Ezért a dühös kifakadások, ezért a gyenge, végig sem mondott érvek.

De ha ez a helyzet, mennyiben több egy megszokás egy tanításból eredő normánál? Az egyik észérv, racionalitás, a másik csak hit?

Vegyük már észre, hogy attól, hogy valaki nem istenhívő, ugyanúgy vannak „hívei”, apriori ítélkezései! Igaztalan és az istenhívőt nagyon sértő viselkedés az, amely lépten-nyomon azt igyekszik annak tudomására hozni, hogy ő csak „hisz”, szemben azokkal, akik tudnak „racionálisan” gondolkodni.

Hegedüs Rita

Hogyan kerüljük el a III. világháborút?

Sajnos még mindig nem lehetünk száz százalékig biztosak abban, hogy elkerüljük a III. világháborút. Többek között ez volt a tanulsága annak a Németországban tartott biztonságpolitikai konferenciának, amelyen részt vett Nógrádi György, a védelemgazdaságtan tanszék munkatársa is.

— A tanácskozás egyik tanulsága volt, hogy a kelet-európai politikai rendszerek összeomlásával megszűnt a Nyugatot összetartó kohéziós érv.

— Rengeteg példával igazolható történelmi tapasztalat, hogy külső fenyegetés összefogására készlet-ösi ellenségeket is. A nyugat-európai államok megszállhatatlan sok kisebb-nagyobb háborút vívtak egymás ellen történelmük során, mégis, amikor 1945 után úgy érzékelték, hogy a szovjet hadsereg bármikor képes elfoglalni a területüket, összefogtak. Ma már olyan erős kulturális és gazdasági kapcsolat épült ki például Franciaország és Németország között, hogy a fegyveres összecsapás elképzelhetetlen közöttük.

Ugyanakkor az is tény, hogy a keleti blokk eltűnésével azonnal felszínre kerültek az Egyesült Államok, Japán és Nyugat-Európa belső konfliktusai. Szintén emiatt megnőtt az észak-dél ellentét jelentősége is. Kelet-Európa viszont szinte minden szempontból leértékelődött, veszített világpolitikai súlyából.

— Ebben a helyzetben, az észak-dél, illetve a Nyugat-Nyugat (a Nyugaton belüli) pólusok közül melyikben található (esetleg kényszerű) szövetséges régióknak?

— Az első ellentétpáron belül adott északi elhelyezkedésünk sajnos nem jelent sokat. A térségekben még a visegrádi hármas is csak egyfajta szürke-ütközőzónát képeznek a fejlett országok és a nyomorgó többi kelet-európai, illetve harmadik világbeli nemzet között.

A Nyugat-Nyugat pólusai közül az jelenthet erősebb vonzást Kelet-Európa számára, amelyik fel tudja vásárolni az itt termelt mezőgazdasági és

ipari termékfelesleg egy részét, amelyik tehát investálni tud ezekben az országokban. Ez a pólus Németország, Franciaország és Nagy-Britannia, akiknek igazán érdekei ebben a régióban és nincs gazdasági erejük sem arra, hogy komolyabb befolyásra tegyenek szert itt.

— És milyen lehet „negatív”? Európa keleti felének szerepe? A nemzetiségi konfliktusoknak, háborúknak milyen erős a demonstratív hatása? Mennyiben hathatnak például „föllázítólag” a több nemzetből, nemzetiségből álló nyugati országokra?

— Nyugat-Európa legfőbb gondja, hogy távol tartsa határaitól a keleti menekültáradatot. Az USA ezzel szemben a volt Szovjetunió atomfegyverreinek ellenőrzését tartja a térség legfontosabb, érdekeit érintő problémájának. Másrészt a sikeres nemzetiségi önállósodási törekvéseknek kétségtelenül van ösztönző hatása a skót, ír, bretagne-i, korzikai és baszk szeparatizmusra.

A magam részéről a második problémát tartom a legfontosabbnak. A III. világháború kitérését sajnos még nem lehet teljesen kizárni. Kelet-Európa egy területen, a fegyverkezésben állt világszínvonalon, és a megalakuló új államok mindegyike természetes módon katonai erővel igyekszik alátámasztani függetlenségét.

— Mégis, mi biztosíthatja, hogy megússzuk a világegyeztetést?

— A legfontosabb tényező, hogy a Nyugat mindig azzal az orosz-ukrán-kazah vezetővel fog tárgyalni, akinek a kezében lesz a szovjet atomrezerválék. Ezt a politikust fogja anyagilag is támogatni, el fogja viselni a kisebb háborúk kitérését, hogy cserébe csökkenjen a nagy összecsapás valószínűsége.

Már belátható időn belül tovább stabilizáló tényező lehet, ha Oroszország „összeszedi” a szovjet nagyhatalmi pozíciókat. Ezentúl — ha tetszik ez valakinek, ha nem — csillapíthatja a feszültségeket Törökország regionális hatalommal emelkedése. A nyugati jóváhagyással és támogatással növekvő török jelenlét segít „ellenőrzés alatt tartani” az Ukrajna déli részén, Romániában, Bosznia-Hercegovinában erősödő iszlám befolyást.

Mindezekkel együtt válságok sora várható, amiknek kereszt-tűzében van Magyarország.

— Eppen ezt akartam kérdezni. Milyenek a mi esélyeink e káosz közepén?

Először is távol kell tartani Magyarországot a katonai konfliktusoktól. Ezen túl úgy vélem, el kell fogadnunk a „szürke zónában” kijelölt helyünket. Ki kell használni azokat a részeket, amelyekben keresztül szorosabban kapcsolódhatunk gazdaságilag Nyugat-Európaéhoz. Ilyen a turizmus egyes mezőgazdasági és ipari termékek, szolgáltatások exportja. Ily módon elkerülhetjük a teljes elnyomódást, és elérhetünk egy olyan élet-színvonalat, ami ugyan nem a nyugati szint, de azért azt a mintát követi, annak egy halványabb kiadása.

K. S.

Passió

Eltorzult arccal zihálva, megkékült kezemben szétroppan a fejtámla rácsa. Nem sírok, csak szűkölök meggyötört állat módjára: török, török, török. Térdem a vállamon, jöltérmett férfi két könyökkel a hasamon. Török, szakadok, fulladok, egy némát ordítok, valaki felsír

a lábam közt: anya vagyok. Fel sem fogom, könnyesepp gördül az arcomon és halkan az anyámat szólítom.

Wulfi

Aktuális szakkönyvek rovata

Marketing (Bauer-Berács)
Ogilvy a reklámról (Új)
Rendező mérleg, rendező eredménykimutatás (SALDO)
Az adózás rendje, adóigazgatás 1992
Bevezetés a külkereskedelemben (SALDO)
Amortizáció és pótlás
Csődeljárás, felszámolási eljárás, végelszámolás
Törvénykönyv a csődeljárásról
Kereskedelmi vámtarifája 1992-1994
I-II.
A polgári törvénykönyv Szervezeti formák és koordináció (Dobák Miklós)

Megatrendek 2000
Német-magyar közgazdasági értelmező szótár
Angol-magyar jogi szótár
Vállalatok pénzügyi és gazdasági elemzése
Német és angol nyelvű gazdasági heti- és havilapok (Newsweek, Time Fortune, Der Spiegel, The Economist)
A nyelveket az ország legszélesebb választékát kínáló közgazdasági szakkönyvtáraként, a STUDEIT boltjában vásárolhatóak meg a főépület földszintjén. Hatalmatoknak, oktatóknak 10 százalék kedvezmény!

A kegyelem pillanata

Takács Zsuzsa József Attila-díjas költővel

— Ki ez a mosolygós ismeretlen, aki minden lehetséges támogatást megkapott a szavazásnál — kérdezte a legutóbbi társ. tud. kari tanácsülésen valaki, miután ő maga is igennel szavazott.

— Takács Zsuzsa. A spanyol-portugál tanszék vezetője lett — sügtam akkor vissza, s az illető elégedetten hátradől, ő ennyit akart megtudni. Én nem:

★

A költő ír. Sőt költ. Kávéházal, nyomorog, dedikál. Sálját a nyaka köré, abszintet a pohárban, korai pikáns halál. E tájon plusz: népben, nemzetben, alanyban, állítmányban, politikai kísértések, szamizdat, esetleg karrier.

A tanszékvezető tanszékvezet. Sőt jegyzetet ír, szakot in-dit, értekezik. Kandidál, beleszól, kidolgoz, az egyetemen szin-te mindenki ismeri.

★

De mi van azzal a költővel, aki tanszéket vezet?

★

There is one best, ez van a fehér blúzra hímezve, éppen teát iszik melegfronti fejfájás ellen, olyan, mint egy rég nem látott barát.

Annak rendje, s módja szerint lett tanszékvezető. Kollégái támogatták, megírta a pályázatát, bár nem akart egyetemi karriert és semmilyen értelemben nem vonzza a hatalom. Spanyol-olasz szakon végzett az ELTE-n, ő volt az egyetlen jelentkező a közgáz tanársági állására. Ez az első munkahelye.

A tanszékvezetői kinevezést megkapta. Hogy Graves-, József Attila- és Déry-díjas költő, az nem tűnt fel senkinek. Az oktatók publikációs cím alatt nem szerepelnek katalóguscédulái, nem nyújtott be irodalmi publikációs listát. A Nyelvi Intézet ápol, s eltakar.

— Nincs ebben semmi furcsa és nagyon jól van ez így — mondja. Eliot banktisztviselő volt napközben, én itt dolgozom. Az értekezletekért nem rajongok, de belátom, szükség van arra is, az adminisztráció összeomlana, ha csak nekem kellene végezniem, de a kollégáim sokat segítenek. Középkorúak koromban kezdtem írni, aztán abbahagytam egy időre. Pilinszkyt közről csodálhattam, egy házban laktunk. Nagyon szerettem volna orvos lenni, de — bár megfeleltem —, nem vettem föl. Latint tanultam, akkor kezdtem bejárni a spanyol szakra és a színművészetire dramaturgiára. Végül olasz-magyarra vettem fel az ELTE-re. Írásbelim után üzentek, hogy válasszam a magyar szakot. József Attiláról kellett írni, oldalakat idéztem tőle hibátlannal, ez nagyon tetszett. Politikailag nyomasztó korban, a forradalom leverése után voltam egyetemista. A fiatalok közül csak az publikálhatott, aki elkötelezte magát a rendszer mellett. Nekem soha egyetlen sort sem kellett megtagadnom, nem is illetem bele a „támogatott” kategóriába. Egyetemista koromban sokat fordítottam. A saját verseim kiadásáról 1970-ig szó sem lehetett. Az ES-ben és máshol megjelent egy-egy versem, s amikor 1970-ben az ismert költőket megkérdezte az Új Írás az új tehetségekről, Rónay György és Juhász Ferenc engem említett.

— Hogyan írsz, miből lesz vers?

— A vers belső monológ, az ember elgondol valamit, vagy megpróbálja a feszültséget levezetni. A vers összegzés, a túlélés egy lehetséges formája. Egy éjszaka nem tudtam aludni és öt rövid verset írtam. Mindegyik után eloltottam a villanyt.

Reggel aztán úgy ébredtem, mint egy átmulatott éjszaka után, vagy mint amikor újszülött van a házban. Máskor meg elvesztegetem a kegyelem pillanatát, és olyan az írás, mint a szorgalmi feladat. Az ember ilyenkor kimegy, vizet iszik, járkal, ablakot nyit, tesz-vesz. Van aztán, amikor nem megy semmi-képp: ha túl sokat dolgoztam előtte, ha túl feszült vagyok. Ilyenkor szünet van, egy-két hónap, közben a műfordítás tart kondíciójában. De csak addig, amíg nincsenek saját versek újra. Nem is fogadok el minden fordítási felkérést. Pilinszky költő-csillaga, Keresztes Szent János XVI. századi spanyol misztikus költő összes verseit fordítottam, meg nemrégiben Pessoa-t, a portugálok klasszikusát. Ők igazi családom. Ha külföldre utazom, Ady, Vörösmarty, a századelő antológiája velem van, közösséget nyújtó, bátorító, halhatatlan társaság.

— Társaid-e a ma élő költő kollégák?

— Nekünk már nem jutottak kávéházak, nincsenek helyek, ahova járhatnánk. Vannak költők, akiknek a kötetét megkapom, megveszem, olvasom, ennyi. Van aztán néhány irodalmi est, fölolvadás. Egy irodalomkedvelő nemrégiben fölajánlotta a lakását, nagy magántársaság jött össze. Rájöttem, nagyon nagy szükségem van arra, hogy fölolvassak, hallhassam a verset fogadó csöndet. Régebben belázasodtam az író-olvasó találkozók előtt, nem mentem el, ez volt az én biológiai önvédelmem. '88-ban aztán egy negyedévig az iowai egyetem frövendége voltam, s ott rendeztek egy estet, ahol mindenki az anyanyelvén olvasott föl. Magyarul egyedül a kislányom értett a teremben, senki más. Megindító volt annyi embernek egy március 15-éről, s az ünnepen megjelenő rendőrautókról szóló verset fölolvadni.

Sosem hittem, hogy vannak olvasóim, de mindig kiderül, hogy nem hiába írok, valaki egyszerűsággal jelt ad, hogy olvas, ismeri.

Verseim olvasói közül a nagyobbik lányom latintanárnöje volt a legkedvesebb számomra, aki gyógyíthatatlan betegen olvasta Tükörfolyosó című kötetemet, miközben fia szolgálatmegtagadásért börtönben ült. Ő tényleg hitt a versekben, a verseknek.

— Számítanak a díjak, az elismerések?

— Vannak hiúsági tényezők, például, amikor a folyóiratban az első oldalra kerül a vers és hasonló. Számítanak a díjak, az idegen nyelvű megjelenések, a fordítások. Korábban József Attila-díjat lehetett kapni a csehszlovákiai bevonulást dicsőítő ódára, de 1988-ban, amikor én megkaptam, akkor az már irodalmi díj volt. A költő nagyon kiszolgáltatott. Értelmetlen dolgok vonnak hosszasan hatásuk alá, az ilyen örömök sokáig fölvilványoznak. Hozzáteszem, lett volna olyan díj, amit nem vettem volna szívesen.

Első munkája Petrarca-fordítás volt. Doktori disszertációját Nagy László Garcia Lorca-fordításairól írta. További kötetek: Némaják (1970), A búcsúzás részletei (1976), Tükörfolyosó (1983), Eltékozolt esélyem (1986), Rejtjeles tábori levél (Gyerekek, 1987), A lélek éneke (Keresztes Szent János összes versei — műfordítás, 1988), Sötét és fény kora (Válogatott versek, 1989), Viszonyok könnye (1992, költészet napja). Időközben egyetemi jegyzeteket is írt, például Spanyol fordításteleket és fordítási gyakorlatok címmel.

— Költészet és tanítás, nem hoz halmozottan hátrányos helyzetbe ez a párosítás?

— Ha lemegyek a Lécai téri elitpiacra, ahol az árus tizen-hat nyolcvanát ír a kiwíre, de húszért adja — mondván, hogy a XII. kerületben vagyunk, ahol mindenkinek palotája van, nekem persze nincs —, akkor boldogan azonosítom magam azok-kal, akiknek minden forint számít. Ez elméleti szolidaritásnak tűnhet, de én valóban, gyakorlatilag is közéjük tartozom.

Kelet-Európa megörzött valamit a nyugatiak egységesülő világával szemben, ahol a tv, a video megszüntette az olvasás szokását. Ennek jelei itt is mutatkoznak. Csak ebben az érte-lemben jobb volt szelíd, kedves elnyomásban élni. Félek, hogy nem fogjuk tudni megvédeni környezetünket. Adtam verset a Duna-antológiába annak idején, s ez nem véletlen: személyes vereségként fogom megélni, ha ez az erőmü bármilyen formá-ban megépül.

A tanítást is hivatásomnak tekintem. Nagyon jó a fiatalok között élni, sok mozgás, vidámság vesz körül. Erre nagy szük-ségem van, mert korosztályom és a felnőttek általában elég sötétben látnak, némiképp indokoltan...

Befejezésül álljon itt egy 1978-as keltezésű vers, mely a ki-sebbik lányomnak szól:

Emlékezz meg rólam!

Emlékezz meg rólam! Emlékezz meg, ha már nem leszek. Viseld virágos ruháimat, vedd föl az ágyam mellé ejtett könyvet, a történet nekem örökre csonka lesz, fejezd be te! Tudj meg, hogy a Buendia gyerekek játszanak-e még az ütött-kopott Ursulával, vagy ágyába visszasmásva gyöttrő szegényében meghalhat-e végre? Érintsd a csengőt, lépj a szobákba, ahol jártam — csupa unalmas öreg — nekem titkos testvéreim ők, köszöni nekik helyetted és arcukról ráncok félelmes harisnyáját leveszik, ifjak újra. Kelj föl hajnalban, ha idegen városokban jársz, ha ébredését meglesed, tiéd lesz minden: a koborló kuttyák, az elrugott narancshéj, a nyújtózó tenger. Forogj földigéző tükrök előtt, légy szép! Hallgass meg a polcon egymásra rakott, szakadt borítójú lemezeket, töröld le a port, ne karcolódjanak! Egyre tisztább, leplezetlenebb a fuvósok hangja, ne félj: jó egyedül. Feküdj a gumilepedővel letakart ágyon, húzd föl a lábadat, várd türelemmel a győztes, csapzott jövevényt, aki nekem — te vagy. A többiek gyöngék, légy erős! Nem mondhatom másnak, csak neked, ezért most állj meg, ha olvasod: rajtad múlik, hogy az országból mi lesz, hogy az érkezők a jelígt kiáltják, vagy átlikék óriási lovaik a rombadólt kaput, hogy megmarad a Föld vagy csak az ég marad. Végül: ha félsz nélkülem, bárhol vagyok, üzenem: veled.

Az interjút készítette Molnár Gabriella

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

A Szerencsejáték Felügyelet a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói részére nyílt pályázatot ír ki.

A pályázat tárgya annak bebizonyítása, hogy a vásárlói klubok (pl. Promo Indra) részletfizetéses vásárlással összekötött sorsolásai szerencsejátéknak minősülnek a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény alapján.

A pályázatot két példányban, gépelt formában kell eljuttatni, postai úton vagy személyesen, a Szerencsejáték Felügyelet címére: 1051 Budapest, Sas u. 23/A.

A pályázat benyújtásának (postai feladás, illetve beadás) határideje:

1992. április 30.

A pályázatok elbírálása május 31-éig történik. A pályázatok a felügyelet által kijelölt bizottság értékeli.

Pályázati díjak:

I. díj 30 000 Ft

II. díj 20 000 Ft

III. díj 10 000 Ft

A pályázat nyertesének névsorát (jelígtés pályázat esetén a jelígtés) a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem hirdmény útján teszi közzé a felügyelet június első hetében. Budapest, 1992. március 23. Szerencsejáték Felügyelet

Még egyszer Etiópiáról

Legutóbbi számunkban „Hogy pontosan mi is volt Etiópiában?” című cikkünk második bekezdésének utolsó mondatába hiba csúszott. A szöveg helyesen a következő: Ezért Menlik nem folytatta útját Eritrea felé, hanem visszatért Addisz-Abeba. Az 1936-os olasz invázió tehát a fasiszta Mussolini hatalomra jutása után történt, Eritrea ekkor már az olaszok kezében volt, és Addisz-Abebat is elfoglalták. Igaz, öt év éles háború után az olaszok eltávoztak Etiópiából, Eritreából is.

Állásbörze — iránytű a karrierhez

Coca-Cola, Mars, Unilever, HungarHotels, KPMG, Malév, Ernst & Young, Állami Biztosító, Inter-Európa Bank, Porsche Hungaria, Providencia, HILL International, Procter & Gamble...

Mind az egy helyen: a Gellért Hotelben április 27-én. A nagy sikerre való tekintettel ebben az évben második körrel megrendezésre az ÁLLÁSBOREZÉ. A nagyvásáros program keretében közel 60 vállalat képviselői jönnek. A fórum alkalmat kínál személyes kapcsolatok kialakítására, egyéni kérdések megvitatására a vállalatok képviselőivel. Azok számára, akik még nem állást keresnek, kitűnő lehetőséget nyílik a tájékozódásra és információszerezésre.

A Gellért Hotel első emeletén három teremben lehet találkozni a vállalatokkal, akik tájékoztató anyagokkal is segítik a résztvevőket. 30-40 perces bemutatkozó előadások keretében az előadók bővebben ismertetik vállalatuk arculatát, kínált lehetőségeit és igényeit.

TDK-hírek

Az idei TDK-konferenciára 138 jelentkezés érkezett be. A dolgozatok leadási határideje április 10. (péntek) 12 óra, amikorra 3 példányban gépelve kérjük a munkákat leadni. A bírálóakra rendelkezésre álló szűkös határidő miatt az ez időpont után érkezett dolgozatokat már nem tudjuk figyelembe venni. TDK-titkárság

Politológus Ph.d

Politikai szervezetekben, az államigazgatásban, önkormányzatokban, kutatóhelyeken dolgozó szakemberek, illetve bárki jelentkező Ph.d. képzésének egyik bázisa lesz egyetemünk politikatudományi tanszéke. A Politikatudományi Intézet (az MTA részéről), a jogi kar és egyetemünk politikatudományi tanszéke együttműködve szervezi ezt az oktatási formát.

A kurzusokat a jogi kari tanszék koordinálja majd, de egyetemünk oktatói is részt vállalnak bennük. A szakszeminariumi oktatás bázisa az akadémiai intézet, míg a képzés központja, titkársága egyetemünkön lesz.

Pályázat

Pályázatot hirdetünk a Poligrupo Csoportos Áruértékesítő Rendszer közgazdasági összefüggéseinek kidolgozására.

A pályázat célja, hogy a pályázó a gyakorlatban is használható információkat adjon az alábbi kérdésekben:

- 1) A csoportos áruértékesítő rendszer szerepe a különböző országokban, összevetve az ország fejlettségével és gazdasági helyzetével.
- 2) A rendszer működési mechanizmusa, elvi összefüggései.
- 3) Összefüggés az inflációval.
- 4) A szerencse szerepe, esetleges igazságosabb elosztás módja
- 5) Várható helyzet hazánkban.
— potenciális vásárlói csoport(ok)
— ezek fizetőképességének elemzése
- 6) Javaslatok árucsoport (lakás), rendszer működtetésére, szabályozók, jogszabályi háttér tekintetében.
- 7) Javaslatok a Poligrupo Kft. működésével kapcsolatban.

A pályázatok benyújtásának határideje: 1992. június 15., 24 óra.

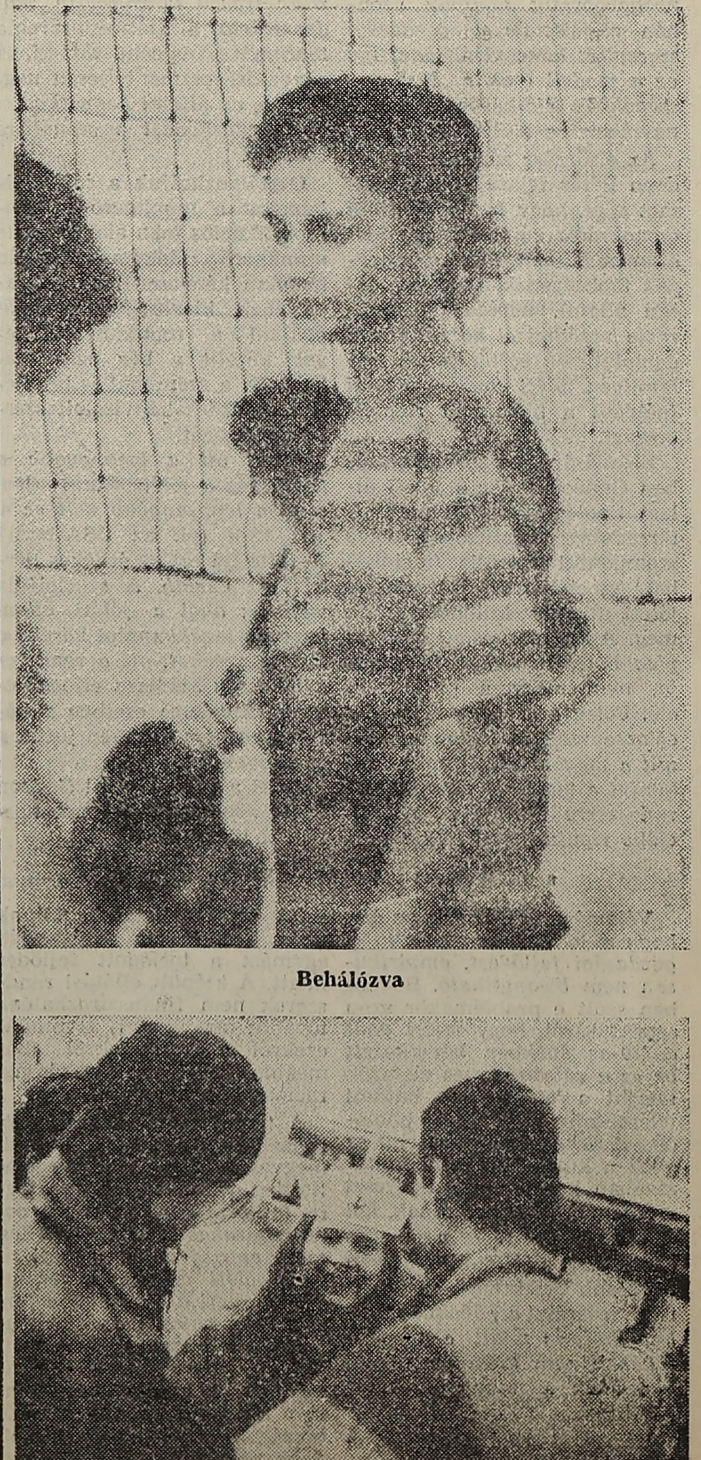
A benyújtás helye: 1025 Budapest, Kavics u. 16. Kulcs Kft. A pályázatok jelígtés. A pályázat mellett zárt borítékban kell a pályázó adatait elhelyezni.

A pályázatok a Közgazdasági Egyetem, a Kulcs Kft. és a Poligrupo Kft. vezetőiből álló öttagú bizottság értékeli és az értékelésről minden pályázót levélben értesít.

A pályázat díjai: I. helyezett 50 000 Ft
II. helyezett 30 000 Ft
III. helyezett 20 000 Ft

A kiírók joga, hogy a díjakat megosszák vagy nem megfelelő pályázatok esetén nem adják ki.

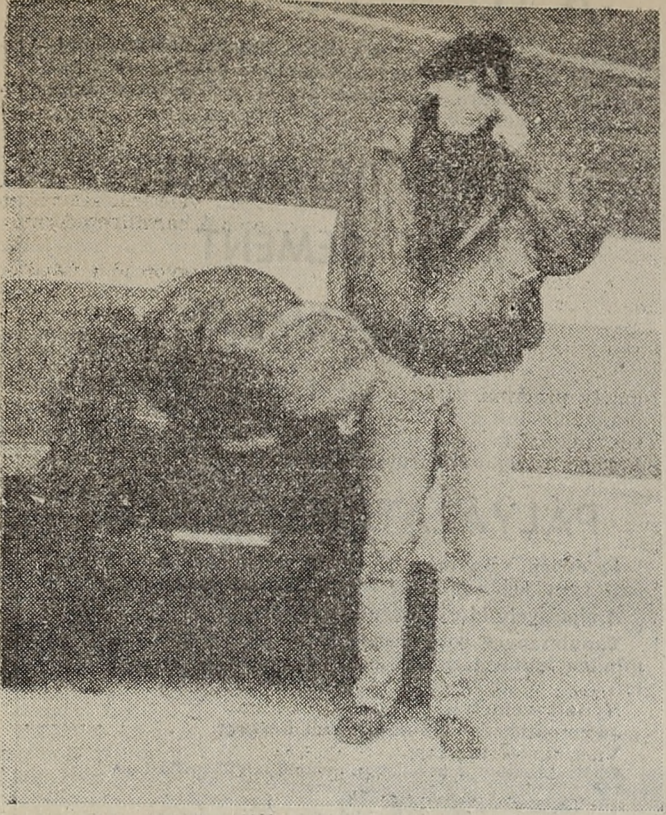
A pályázattal kapcsolatban információt a Poligrupo Kft. (tel.: 12 7283, 122-6421), illetve a Kulcs Kft. (Mihályfy Gáspár tel.: 115-2388) szívesen ad minden érdeklődőnek.

Behálózva

Fotó: Szendi Sándor

LŐJEK, VAGY NE LŐJEK?

Fotó: Szendi Sándor

51 ponttal vertük a Nyíregyházát

Mindkét kosárcsapatunk országos döntőben

Lányaink a nyíregyházi 3 pontos siker után bizakodóan készültek a hazai visszavágóra. A mérkőzés kitűnő hangulatban kezdődött, a nézők csujogásai közepette.

KÖZGÁZ—NYÍREGYHÁZA TK:
79:63 (35:29)

KÖZGÁZ: KASSAY (16/6), Majzik (2), Turnár (12), BODA (18/3), FAZAKAS (21), Csere; Zolnai (2), Kigyós (4), Lantos (—), Nagy (2), Fodor (2).

Nyíregyháza: TAKÁCS (33), Takács II. (10), Halász (3), CSOÓ (13/3), Szepesi (2), Csere; Hámosi (2), Dudás (—), Antal (—).

Kipontozódott: Fazakas (34).

Női csapatunk kiesit megilletődötten kezdte a mérkőzést a hazai közönség előtt. Takács és Fazakas dobópárbajával folytatódott a mérkőzés, ám a félidő közepéig fej-fej mellett haladtak a csapatok. Hol az egyik, hol a másik vezetett

egy-két ponttal. A Közgáz nem találta az igazi csapatát, amit a sorozatos cserék, valamint a dőcögő csapatjáték bizonyított. Ebben az időszakban Kassay látványos passzai és hárompontos tartotta a lelket a csapatban. A félidő végén aztán megrázta magát a csapat, Boda hárompontos, illetve Fazakas kosarai révén előnnyel zártuk a félidőt.

A második félidőre egy teljesen más csapat lépett pályára a hazaiaknál, noha ugyanazok a játékosok voltak a pályán. A feljavult Boda, Turnár, a biztos kezű Fazakas és a kitűnően irányító Kassay révén a félidő közepére 25 pontos előnyt szerzett a csapat. A lendület akkor sem tört meg, amikor a legjobb játékos, Fazakas a 34. percben kipontozódott. Az ellenfél játékosai közül szinte csak a két Takács dobott kosarat. A mérkőzés végén valamennyi cserejátékos játéklehetőséget kapott. A közönség lelkes tapsa kísérte az öltözőbe a négyes döntőbe jutott Közgáz csapatát.

Időközben megtelt a nézőtér. Mindenki kíváncsian várta, mire lesz képes — 9 pontos hátránnyal — Krasoveccal megerősödött férficsapatunk.

KÖZGÁZ—NYÍREGYHÁZA TK:
120:69 (63:29)

KÖZGÁZ: Pálincás (5/3), JENEI (20/6), MATSKÁSI (40/6), KRASOVEC (26/6), Vörös (6), Csere; Zsembery (4), Györfly (4), MATRAI (9), Fel-falusi (6), Kovács (—).

Nyíregyháza: SITKU (27), BOLLER (17), Cs. Nagy (7/3), Hengsperger (11/6), Molnár (—), Csere; Tamás (2), Erdei (2), Kiss (3), Gyergyói (—).

Kipontozódott: Krasovec (28), Pálincás (34), illetve Boller (32).

A Közgáz nem sokat „cifrázta”, pillanatok alatt 9:0-ra elhúzott, így az alig másfél perccel később nézők döbbenet állapotba kerültek, hogy együttessünk máris ledolgozta idegenbeli hátrányát. Hiába kért időt azonnal az ellenfél, Mats-

kási „szórt, mit a gép”; Krasovec ellenállhatatlan volt, center létere bátran „hánya” kintől a tempókat, hibátlanul; Jenei úgy cikázott az ellenfél játékosai között, hogy néhányan már reklamálni akartak: „Nincsenek ezek többen a pályán”? 34:9-nél következett az újabb időkerés. Hiába. A félidő hangos „olle” kiáltások közepette 34 pontos előnnyel zárta a csapat.

A második félidőt ott folytatta a Közgáz, ahol az első abbahagyta. A pihenő Jeneit Mátrai kiválóan helyettesítette, a Krasovec—Matskási ketős tovább „cikizte” az ellenfelet kosaraival. (A nyíregyházi szurkolók Közgáz-kocsma iránti érdeklődése ekkortájt csúcsosodott.) Az ellenfél csapatából egyedül Boller kétpontosaival, Sitku látványos cserejátékával vétette észre magát. A második félidőben Kovács László, a hazaiak edzője kipróbálhatta valamennyi játékosát. Zúgó vastappal ért véget a mérkőzés.

Remélhetőleg csapataink folytatják jó szereplésüket az április 12—14 között megrendezésre kerülő országos döntőn, amelyet egyetemünkön bonyolítanak le.

Várunk mindenkit! Gyertek szurkolni csapataink további sikeréért!

F. K.

A TANSZÉK

Írta: Böhm, Sümeghy és dr. Mágénheim.
Történelm: 1992-ben, a Mintagazdaságtan tanszéken.

(Az előző rész tartalmából: Stefaneknek rendbe jött a perisztaltikája, pedig ő nem is spenótot eszik tojással. Minden hallgatói véleményezésé addig tekintendő véletlen mintának, amíg eredményei reprezentatívak. A tanszéken egyébként semmi újság nincsen, amíg Vezér nem látta őket.)

(Doy Endre szakszemináriumán csak egy hallgató jelenik meg a beszámolója hét után, meg Vidéky Lajos.)

D. E.: Vajon hol lehetnek a többiek? Csak nem a sebeiket gyógyítgatják?

H.: Nem hiszem, minket nem érint annyira a zehájdószak.

D. E.: Hát igen, mióta mindent felforgattak, én nem is tudom, hogy kinek hová kell járni.

V. L.: Nekem szóltak ketten, hogy most szükségük van minden percre, hogy be tudják fejezni a tedékádolgozatokat. Meg azt is mondták, hogy ők már ismerik a szövegszerkesztőt, és nem érzik annyira szükségét, hogy bejárjanak.

D. E.: (kissé felháborodva): Mi az, hogy ismerik, és nem érzik szükségét? Az elején megmondtam, hogy most ezt a felévet, de lehet, hogy egy évet rá kell szánnunk arra, hogy megismerkedjünk a számítógéppel és kikapcsolásával, meg a szövegszerkesztővel.

V. L.: Tudom, tudom, azt is mondták, hogy szövegszerkesztő nélkül a mintagazdász félkarú óriás.

D. E.: Ezek azt hiszik, hogy elég ismerni a mintagazdaságtant. Arra nem is gondolnak, hogy én mikor fogom megtanulni a szövegszerkesztést. Csak nem hiszik, hogy a szabadidőmben? Nekem negyven évig úgy kellett itt oktatnom, hogy nem hagyták, hogy használjam a számítógépet.

H.: Biztosan nem is volt...

D. E.: Az most mindegy. Inkább azt mondja meg, kolléga, hogy maga miért nem ír tedékádolgozatot?

H.: Tulajdonképpen... nem is tudom.

V. L.: Még februárban adtál nekem egy dolgozatot, igaz, hogy kézírással. Azt tovább lehetne fejleszteni.

H.: De azt még két évvel ezelőtt írtam, és három nap alatt.

D. E.: A fene vigye el, ide figyeljen. Fölviszi azt a rühös dolgozatot a szövegszerkesztőre, majd a tanársegéd új segít magának. Azzal a terjedelem is kétszeresére nő. Mi a címe?

H.: Ha jól emlékszem, talán az, hogy „Apu, hogy megy be az a nagy elefánt?”

D. E.: Nem jó! Meg kell változtatni. Mit szól ahhoz, hogy „Elefántok a gazdasági átmenetben. Változatok a mintagazdasági megközelítésre.”

V. L.: Ezt még lehetne csiszolni, de végül is nem rossz.

D. E.: No és miről szól a dolgozat? Huh, az mindegy is. A legfontosabb az, hogy legyen egy marha hosszú irodalomjegyzék. Bemegy a könyvtárba,

és fölír mindent, ami elefántokkal meg a gazdasági átmenettel kapcsolatos. Visszamehet egészen '68-ig. Sőt! Menjen mindenképpen! Legyen közte külföldi szakirodalom, meg legalább egy négy-öt hivatkozás oldalszám szerint.

V. L.: A tartalomjegyzékről se feledkezzen meg!

D. E.: Ugy van, borzasztó fontos! Es legyen benne köszönetnyilvánítás. „Köszönöm X. Y. úrnak a hasznos tanácsait.” Nem árt két-három név is, és legalább egy külföldi.

H.: De én nem ismerek senkit.

D. E.: Kiírja a könyvből az egyik szerzőt, nagy dolog...

H.: Attól félek, hogy az ilyen összecsapott munkát nem sokra értékeli.

D. E.: Beleírja az előszóba, hogy többéves kutatómunka összegzése. Opponensnek meg felkérjük Perényit.

V. L.: Kell egy külsős is, ha még a régi szabályok élnek.

D. E.: Külsős? Hát ott van Körös Béla. Miért engedjük el a bankhoz, ha nem azért, hogy külsős legyen? Van még kérdése?

H.: Hogy ebből mi fog kisülni?

D. E.: Minden rendben lesz. Csak nem gondolják, hogy azok nyerik meg a Mintagazdaságtan szekciót, akik nem járnak órára?

(Vidéky és Doy együtt mennek a jól sikerült óra után vissza a tanszékre.)

V. L.: Endre bátyám, gratulálok. A te karizmatikus egyéniségednek köszönhető, hogy még ebből a témából is ilyen hatékony kutatómunkára tudod a tanítványaidat inspirálni.

D. E.: Jó, jó, csak kérek, ne terjeszd a részleteket. A múltkor is, amikor a kétpéces diplomairásról szóló történetemet megírtad, utána vagy tizenöt napig nem voltam a tanszéki News szerkesztőségében, hogy tilfakozzanak az alaptalan hírsztrélésekkel szemben. No meg a szakszeminárium-vezető kollégákkal is kollegiális szeretnék maradni.

V. L.: Pedig a Tanszéki Newsnak nagy szüksége lenne ezekre a hírekre is.

D. E.: Majd én mindjárt megmondom, mire lenne szüksége. Most beszéltem éppen Vezérrrel a lap sorsáról. Sajnos elég sok pénzt emészt fel a megjelentetése, főleg, ha azt is hozzászámítom, hogy mennyi hülyeséget jelentettek meg benne. Vezér is panaszkodott már, hogy fásaszto minden

cikk mondanivalójával még a leírás előtt megismerkednie.

V. L.: En pedig azt hittem, hogy azért olvassa szerdánként mindig egy teljes napig, mert annyira megragadja a témák újszerűsége.

D. E.: Perényi is morgott már, hogy nem támogatja tovább a tanszéki alapítványt, amiből az újságkiadást fedezték, ha még egyszer tokás fényképet hoztok le róla a bizottsági ülésekről. Annyi jó képe született a hatvanas évekbeli üléseken, miért nem tudtok abból válogatni? Na, mindégy, úgyis arra jutottunk, hogy kevés a pénz a megjelentetésre, így vagy megszüntetjük, vagy indítunk meg harmat. Már a címük is megvan: Szabad Tanszék; Demokratikus Tanszéki Híradó és Új Tanszéki Hírek, a fél havi lap. Ez azért is lényeges, mert a többi kéthetente jelenne meg. Majd meglátod, az igazi piaci versenyhelyzetben a ti lapotok is sokkal jobb lesz!

(Egri Attila demonstrátor bekopog a titkárságon, majd belép a szobába.)

Egri: Jó napot kívánok! Elnézést a zavarásért, fénymásolni szeretnék.

Stócz Ica: Azt sajnos nem lehet. Nincs papír vagy a fénymásoló rossz vagy túlmelegedett. Ez, kérem, szabadon választott.

Egri: De csak egy pár oldal szeretnék lemásolni egy példányban.

Stócz: A következő zh-sorra gondolj? Ezt hallgatóknak néhány ajtóval odébb szokták megtenni. Ott sem ingyen. Itt ez még nem divat. Próbálkozzon esetleg a nyomdában.

Egri: Nem, félreért! En ezen a tanszéken demonstrátor vagyok, ezért szeretnék fénymásolni.

Stócz: A tanszékvezető jó barátja? Mert csak akkor lehet róla szó!

(Vezér belép az ajtón.)

Vezér: Á, szervusz ö...
Egri: Attila.
Vezér: Igen, ez az, Attilám. Régen láttalak. Mi jó hozott ide?

Egri: Fénymásolni szeretnék.
Vezér: Tessék csak. Icukám, vegye már elő a mélyhűtőből a Sirály-papírt.

Stócz: Főnök, az fogott el, amikor a Burdát másoltam.

Vezér: Jó, akkor nézze meg a lábtörő alatt. Múltkor oda rakattam egy csomaggal. Es milyenek a tanítványok?

Egri: Nagyon szorgalmasak. Bár most, hogy már van tankönyv, lényegesen kevésbé aktívak.

Vezér: De az előadásaimat tudják követni?

Egri: Szinte isszák minden szavát.

Stócz: Főnök, telefonja van.
Egri: Akkor szervusz.
Vezér: Szervusz.

Kedvezményesen árusító könyvesboltok

Tudunk néhány könyvkereskedésről, amelyek üzletpolitikájához tartozik, hogy állandó kedvezménytel árusítják a legújabb könyveket is. Úgy gondoljuk, megérdemlik — rögzítve, olvasókról nem is beszélve —, hogy egy kis (ingyen) reklámot csináljunk nekik.

20% engedmény minden egyéni vásárlónak: Budapesti Könyvkereskedelmi Kft., VII., Vörösmarty u. 5., Tel.: 122-8614; Nyitva: hétfő—péntek 8—17; ez egy nagykereskedés, elvileg minden újdonságot forgalmaznak, amit eladhatónak vélnék; gyakran utánrendelés, ez t érdemes kérdezni;

10% engedmény minden egyéni vásárlónak: Student szakkönyvvüzletek: BKE, XI., Fővám tér 3., Tel.: 118-6855/324-es mell.; Nyitva: hétfő—csütörtök 9.30—17, péntek 9.30—14; Pénzügyi és Számviteli Főiskola, XIV., Buzogány u. 10—12.; Tel.: 252-1444; közgazdasági szakkönyvkiadót a teljesség igényével, más társadalmatudományok

válogatott irodalma, szótárak, nyelvkönyvek;

csak egyetemistáknak és főiskolásoknak, de az új könyvekben kívül folyóiratokra és antikvár könyvekre is; Pont Könyvkereskedés, V., Mervia u. 6.; Tel.: 117-2853; Nyitva: hétfő—péntek 9—19, szombat 9—13; elvileg a teljes magyar könyvkiadót, sok hetilap és folyóirat, antikvárium;

Közgazdasági és jogi felsőoktatási intézmények hallgatóinak és dolgozóinak, valamint a Magyar Közgazdasági Társaság tagjainak: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Széchenyi István Könyvesbolt, V., Szent István tér 4., Tel.: 117-4133; Nyitva: hétfő—csütörtök 8.15—17, péntek 8.15—15; elsősorban közgazdasági és jogi szakirodalom, de sok minden egyéb is a hazai könyvkiadatlából.

Ha tudomásunkra jutnak további lehetőségekről is szívesen beszámolunk.

(b. l.)

Még egyszer a papírvágó késről

A cikkről. A cikk nem szakmai vagy egyetem-politikai hitvallásról szóló interjú volt. A cikk egy karikatúra volt, egy karcolat. A cikket nem én írtam, s bár rólam szól, hozzá lehet tenni az értékeléséhez, hogy ez egy életkép: A könnyebb érthetőség kedvéért néhány dolgot leegyszerűsítve, esetleg kicsit sarkítva ábrázolt.

A szakmai hozzáértésről. Azt akkor sem és ma sem állítja senki, hogy abban a bizonyos jegyzetben nincs semmi, ami szakmailag tartható. Az érvek annak idején szakmai hiányosságokról, megdönt-hetetlen monopóliumról, tartalmi redundanciáról és koordinálatlanságról, rossz ütemezésről, formai igénytelenségről és a vizsgaszabályzat be nem tartásáról szóltak.

A vezérségről. Az is lehet, hogy a könnyű ötösszerzésen kívül meghatóbb vagy praktikusabb érv is van amellett, hogy most majd' mindenki — szabad akaratából — felvette a tárgyat.

Az azonban biztos, hogyha egy évfolyam az előbb felsorolt érvekkel magát komolyan véve felveszi a kesztyűt az egyetemi döntéshozatal legmagasabb szintjein egy tárgy kötelező jellegével szemben, és győz: továbbá, hogy ha ezek után az évfolyam döntő többsége a néhány hónapja megelfogadhatatlannak minősített tárgyat választja és vizsgázik belőle „önként és dalolva”, akkor az csak egyet jelent politikailag: A diákság véleményét jó ideig, s valljuk meg: elég indokoltan, nem fogják komolyan venni.

Es még csak az sem lesz érdekes, hogy kik voltak ezek az emberek, mik voltak a pontos körülmények, kinek volt igaza, vagy hogyan is történt ez az egész. Egy dolog fog számítani: a ténytisztező bizonyíték arra, hogy a diákság vég-ső soron csak egyet akar: minél könnyebb vizsgákat, minél egyszerűbben szereshető jó jegyeket. Ezen persze fel lehet háborodni, vagy ki is kérheted magadnak, de azt te sem gondold komolyan, hogy pont te vagy az egyetlen bárány a farkasok között.

Viktória

Szakembereket keres a lipótvárosi önkormányzat

Az idén végzős hallgatók köréből keresünk szakember-utánpótlásunk biztosításához olyan fiatalokat, akik az alábbi szakterületeinken szívesen dolgoznának:

- költségvetés-tervező, -elemző munkakörben
- költségvetés-ellenőrzési munkakörben
- főrevizori munkakörben
- belső ellenőri munkakörben
- adószakterületen.

Az állások iránt érdeklődők jelentkezzenek Budapest Főváros V. kerületi önkormányzatánál, Mihályi Gábor polgármesternél.

A mentőöv mindig jól jön

Fotó: Bösze Tamás

Our client is an **AMERICAN CONSUMER GOODS COMPANY**, worldwide leading producer and marketer in the *food and beverage industry*. The company's goal is to be the leader in its industry in Hungary. To reach this objective they are looking for *recent graduates* and students, who graduate this year to work for the company as

SALES REPRESENTATIVES

Requirements:

- good command of English
- excellent communication skills
- degree in economic sciences
- dynamic, results-oriented personality

EXCELLENT SALARY, COMPANY CAR, GOOD CAREER OPPORTUNITY WITHIN A MULTINATIONAL ORGANIZATION

If you want to find out more about this challenging position, please send your CV in English and a photo to:

Price Waterhouse

Price Waterhouse
Executive Selection Department
1013. Budapest, Alagút u. 5.
Tel: 155-98-01/184, 185

A Közgazdász DiákCentrum következő műsora 1992. április 10-én, péntek este 20.00-23.30-ig: Nonstop funky and soul disco (d. j.: Szeles Tibor) Mozifilmek: *A bárányok hallgatnak* (am. krimi, ísz.: Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn); *Magas, barna férfi felemás cipőben* (am. vígjáték, ísz.: Tom Hanks). Casino, teaház, salátabár, jégkrémbar, koktéllár.

„5 EVES A KDC!”-buli április 17-én. Kőncert: *Bikini együttes*, Nonstop funky and soul disco (d. j.: Szeles Tibor). Mozifilmek: *Cape fear* — *A rettegés foka* (am. krimi, r.: Martin Scorsese, ísz.: Robert De Niro, Nick Nolte, Jessica Lange); *Négykezes géppisztolyra* (am. gengszterfilm). „Repülő birkák és társalk” címmel Galla Miklós és Kovalik Balázs (Holló-színház) műsora.

Irodalmi klub

A Kinizsi kollégiumban újra beindul az irodalmi klub, amelyre mindenkit szeretettel várunk április 16-án 19 órakor a Kinizsi olvasóteremben. Radnóti-est zenés-verses műsor Solyom Tamás és Schilling Tibor előadásában. Belépés díjmentes.

Gyertek, várunk benneteket is.

Diákbizottság

Helyreigazítás

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy sajtóhiba folytán tévesen jelent meg néhány adat a KÖZGAZDÁSZ március 25-i számában a Szavazás a tanszékéről című cikkben. Várjas Pál főtájkari megbízottjának elfogadásáról szóló részből kimaradt egy fél mondat, amely helyesen így hangzik: Megbízottja a rektor mandátumának lejártá utáni egy év.

A választásról szóló tudósításból Hegedűs T. Andrásra történt szavazati helyes: 1 igen, 6 nem, 15 tartózkodás, Berlász Jenő címzetes egyetemi tanári oklevél adományozásának szavazati aránya helyesen: 20 igen, 1 tartózkodás.

A TUNGSRAM RT.

Amerikai-magyar vegyes vállalat humán erőforrás-fejlesztési feladatainak megvalósításához pályakezdő szakemberek számára pályázatot hirdet a GE szisztémája szerint szervezett 2 éves

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT PROGRAMRA,

amely program során a pályázatot elnyerő pályakezdő munkatársunk gyakorlati munkavégzés mellett rendszeres szakmai képzésben részesül, többek között a General Electric clevelandi központjában is.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

Ez évben, vagy max. 2 éve szerzett műszaki, közgazdasági vagy jogi egyetemi vagy főiskolai végzettség.

Angol nyelv tárgyalóképes ismerete.

Tanulmányok során végig jó és jeles rendű eredmény minden fontos tárgyból, erről, ill. diplomáról fénymásolat.

Nyitott személyiség.

Jó empátiás és kommunikációs készség.

Vezetői rátermettség.

A pályázatokkal kapcsolatban további felvilágosítást ad: Radics Zsuzsanna staffing manager, tel.: 169-2363, 169-2800/21-46.

A pályázat beérkezésének határideje: 1992. április 30.

A pályázat elbírálásának határideje: 1992. június 30.

Cím: 1340 Budapest IV., Váci út 77.

Képzés és munkaerő-fejlesztés.

Fiatalközgazdászt keres az MTA Közgazdaságtudományi Intézete

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézete (XI., Budaörsi út 45.) felvételre keres fiatal közgazdászt. Feladata az intézet

nemzetközi tudományos kapcsolatainak szervezése,

részvétel a külföldi egyetemekkel, kutatóintézetekkel, alapítványokkal, nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés kialakításában.

Önálló munkakör betöltéséhez angol nyelvtudás szükséges;

második idegen nyelv ismerete, jó kommunikációs készség előnyt jelent.

Jelentkezni lehet Koltay Jenő igazgatónál a 185-2397 telefonszámon

Helyesbítés

A legutóbbi Közgazdászban sajnálatos nyomdahiába került a diákdobozról szóló cikkünkbe. A fizetendő adó kiszámítási módja helyesen a következő:

Ösztöndíj:	120 000 Ft
diákszövetkezeti kifizetés:	25 000 Ft
egyéb adóköteles jövedelem:	70 000 Ft
Összesen:	215 000 Ft

Fizetendő adó: $15\,000 \times 0,35 + 100\,000 \times 0,25 - 20\,000 \times 0,25 = 25\,250$ Ft.

A Magyar

Távíratí Iroda:

ÚJSÁGÍRÓ- GYAKORNOKOKAT keres

Ha ön most fejezi be tanulmányait, és kedvet érez a hírügynökségi újságírói munka iránt, keresse fel az MTI személyügyi szervezetét. Megismerheti az MTI munkáját, a szakmai előrehaladás lehetőségeit, anyagi és egyéb juttatásainkat. Nem kell azonnal döntenie! Előzetesen lehetőséget biztosítunk 1-2 hónapos gyakorlatra az MTI belföldi és külpolitikai főszerkesztőségében.

Jelentkezését, szakmai önéletrajzát várja: Nagy Zoltán.

1016 Budapest, Naphegy tér 8.

T.: 175-6722/1041, 175-6722/1053, 175-1130

Verseny a versenyről

A Gazdasági Versenyhivatal a vállalatgazdaságtan tanszék gondozásában pályázatot hirdet

versenyelmélet,

versenypolitika,

versenyszabályozás,

versenyjog

témakörökben.

A BKE hallgatói olyan dolgozatokkal pályázhatnak, amelyek a fenti témakörökben bármilyen elvi, módszertani kérdés vagy konkrét piaci eset feldolgozását tartalmazzák.

A pályázat nem zárja ki a pályamunka egyéb, az egyetem keretében szervezett módon történő párhuzamos felhasználását (pl. TDK).

A pályamunkák benyújtási határideje: 1992. május 15.

A dolgozatokat a vállalatgazdaságtan tanszéken Ruschel Ritának kérjük beadni.

Pályadíjak:

I.	15 000 Ft
II.	12 000 Ft
III.	10 000 Ft

A pályázatot az egyetem oktatóiból és a Gazdasági Versenyhivatal munkatársaiból álló szakmai zsűri bírálja el 1992. május 31-ig.

A munkához bármilyen szakmai segítséget szívesen ad a Gazdasági Versenyhivatalban dr. Nagy Márta (Tel.: 1314-792).

Chikán Attila tanszékvezető,
vállalatgazdaságtan tanszék

Vissi Ferenc elnök,
Gazdasági Versenyhivatal

A TUNGSRAM RT.

Amerikai-magyar vegyes vállalat új típusú pénzügyi feladatainak megvalósításához pályakezdő szakemberek számára pályázatot hirdet a General Electric szisztémája szerint szervezett, és valamennyi GE-fiókvállalatnál sikeresen működő 2 éves

FINANCIAL MANAGEMENT PROGRAMRA,

amely program során a pályázatot elnyerő fiatal munkatársunk gyakorlati munkavégzés mellett rendszeres szakmai képzésben részesül a TUNGSRAM-nál, illetve — tanfolyami szinten — az USA-ban is.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

Ez évben, vagy max 2 éve szerzett közgazdaságtudományi egyetemi vagy főiskolai végzettség.

Angol nyelv tárgyalóképes ismerete.

Legalább jó rendű tanulmányi eredmény.

Új pénzügyi technikák elsajátítása iránti elkötelezettség.

Vezetői rátermettség.

A pályázatokkal kapcsolatban további felvilágosítást ad:

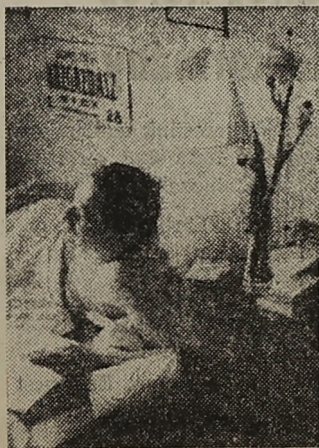
Radics Zsuzsanna staffing manager, tel.: 169-2363, 169-2800/21-46.

A pályázat beérkezésének határideje: 1992. április 30.

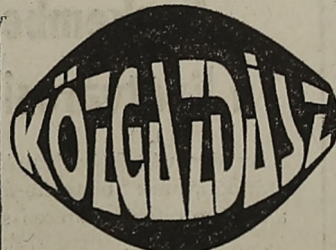
A pályázat elbírálásának határideje: 1992. június 30.

Cím: 1340 Budapest IV., Váci út 77.

Képzés és munkaerő-fejlesztés.

Ha marasztal az ág

KÖZGAZDÁSZ
A BUDAPESTI
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI
EGYETEM LAPJA

Felölös szerkesztő: Halay Edit

Szerkesztőség: Budapest

IX., Fővám tér 8, 1093

Telefon: 117-4548

Kiadó: BKTE

92-4296. Szikra Lapnyomda,

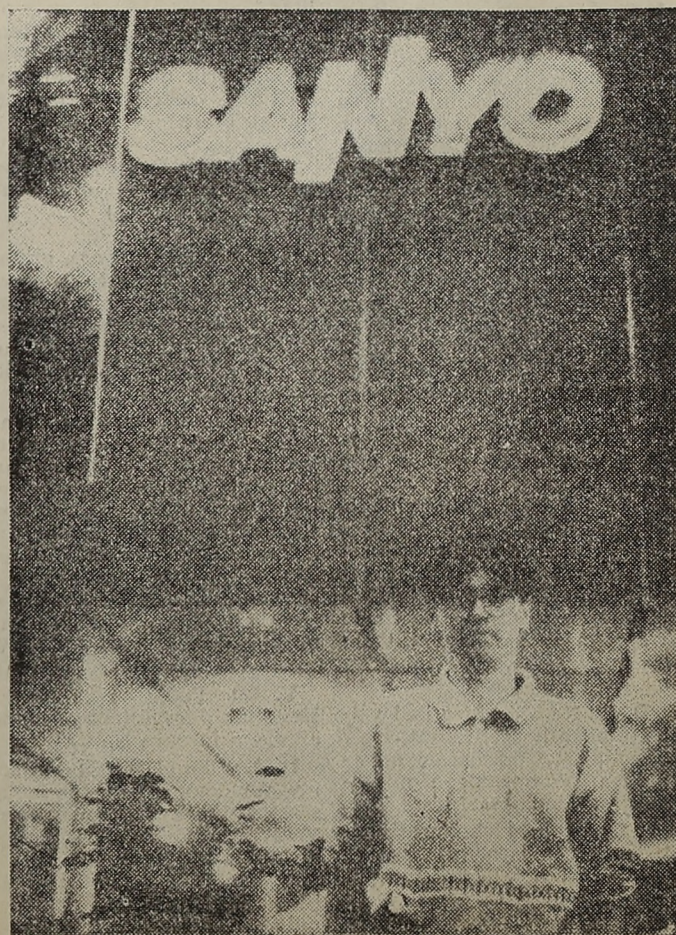
Budapest

Felölös vezető:

dr. Csönnes Zoltán

vezérigazgató

ISSN 0230-7329

A neve neonban